

LISAD

LISA 1. X veebi väljaande moderaatori küsimused ja vastused

Küsimused X moderaatoritele:

1. Kuidas saite moderaatoriks?

- *Kutsuti.*

2. Kas teile pakuti moderaatori tööd või kandideerisite?

- *Pakuti, aga oli ka vist teisi kandidaate, toimus vestlus.*

3. Millised olid moderaatoriks saamise tingimused?

- *Kõrgharidus ja vähemalt 3 keele tundmine, diskreetsus, lai silmaring, orienteerumine ühiskondlikes protsessides.*

4. Kas olete saanud nõ erialast koolitust (teadmised seadustest, eetikanormidest jne)?

- *Olen töötanud aastaid diplomaatilistes esindustes, kõikvõimalikud koolitused läbitud. X pakub heas kvaliteedis meediakoolitust tõesti aastaringelt.*

5. Kas see on teie põhitöö?

- *Põhitöö*

6. Millest te oma töö juures lähtute? Kas ainult seadustest või ka eetikakoodeksitest ja nõ „sisetundest“?

- *Seadustest, X kommentaariumi reeglitest, isiklikest eetilistest tõekspidamistest, sisetundest*

7. Kas te jälgite kommentaariruumi eraldi uudiste järgi, või jõuavad teieni kõik kommentaarid nõ ühes „ruumis“?

- *Kõik kommentaarid jõuavad minuni ühes ruumis*

8. (Kui eraldi) Milliseid kommentaariruumi jälgite kõige süvenenumalt (poliitika, majandus, isikupõhiste uudiste jne)? Selgitada miks jälgite teatud ruumi/ruumi süvenenumalt.

- *Jälgin erilise valvsusega surmateateid, reageeringut suurõnnetustele, teatud poliitilisi artikleid.*

9. (Kui eraldi) Kui kaua jälgite ühe uudise kommentaariruumi (paar tundi, üks päev, mitu päeva jne)?

- Vajadusel ka mitu päeva, oleneb kommentaariumi suurusest ja uudisest.

10. Kuidas kirjeldaksite kommentaariumi kultuuri arengut? Kas on olnud teie poolt märgatavaid arengusuuna aspekte (kõnepruuk, keelekasutus jms)?

- Olen töötanud 3 aastat--kõnepruuk ja keelekasutus ei ole muutunud, aga inimeste teadlikkus küll, nad ei kirjuta enam rokke sõnu välja niipalju, teades, et võib järgneda bännimine ehk teatud ajaks kommenteerimise piiramine.

Lisainfoks: Eestikeelses keskkonnas on 3 ja venekeelses 2 moderaatorit, praktiliselt 24 tundi on kaetud. Arvestage siis, et meie katame: kogu X keskkonna, kõik alarubriigid nagu XY, XM, XZ jne. Lisaks modereerime veel ka A, B, C kommentaariumi.

LISA 2. Fookusgruppide intervjuudes kasutatud struktureeritud intervjuu kava

Tutvustan neile ennast ja oma uurimistöö eesmäärke. Annan teada orienteeruva aja, kaua võib minna ning rõhutan, et õigeid ja valesid vastuseid ei ole ning kõigi kommentaarid ja arvamused on oodatud. Küsin luba intervjuu ülesvõtmiseks nii diktofoni kui ka videokaameraga ja luban tagada kõnelejate anonüümsuse. Lasen igal intervjuueeritaval end tutvustada (panen kirja istumise skeemi) ja küsin soojendusküsimused.

Edasi lähen juhtumite juurde. Kõigepealt esitan Eesti Ekspressi juhtumi, millest olen teinud kokkuvõtva raamistiku (vt. allpool) ja jaganud küsimused 6 osaks. Osad esindavad ajakirjanduse informatsioonitöötlemise faase ja palub vastata, kuidas intervjuueeritavad soovitaksid peategelasel käituda.

Järgmisena esitan „Võsareporterit“ esimese juhtumi, pärast mida on juhtumipõhine kommenteeriv arutelu. Siis esitan „Võsareporterit“ teise juhtumi pärast, mida on samamoodi juhtumipõhine kommenteeriv arutelu. Kõige lõppu jätan järelarutelu, mille eesmärgiks on saada täpsemalt teada intervjuueeritavate teadmised ja arusaama meediakonfliktist ja MAIst.

Küsin intervjuueeritavalt arvamust vestluse kohta ja lisa kommentaare. Täna intervjuust osavõtjaid!

Kuna üheks eesmärgiks on ka võrrelda erinevas vanuses inimeste teadmisi MAIst, siis on põhiküsimused mõlemal grupil samad. Rohkem küsimusi lisandub juurde kolmanda „Võsareporterit“ looga, millega sotsiaaltöötajatest moodustatud fookusgrupil on isiklik kogemus. Juhtum saab esitatud kõige viimasena, et saada arutelu, kui inimesed on jõudnud juba nö. teemale mõelda.

Põhiandmed ja soojendusküsimused

Vabas vormis panen kirja intervjuueeritavate järgmised andmed:

Vanus, omandatud haridus, praegune töökoht ja amet.

Senine kokkupuude meediaga.

Kas kokkupuude on olnud endal või mõnel lähedasel?

Mida teavad ajakirjanduseetikast?

Kas tuleb meelde mõni meedias nähtud-kuuldud lugu, kus tavainimene on hädas olnud.

Intervjuus esitatavad 3 juhtumit:

1. Eesti Ekspressi artikkel „Seaduse järgi tehtud patt”, Madis Jürgen, 20.04.2000
2. Võsareporterit reportaaž „Keila prouad kisuvad keldriboksi pärast kurja vimma”, Peeter Võsa, 14.06. 2011
3. Võsareporterit reportaaž „Sotsiaalmaja elanik nutab taga ema kappi”, Peeter Võsa, 06.04.2010.

Lisaküsimused sotsiaaltöötajatele ja juhtumis osalenud allikale: Kas ja mida teeksid nüüd teisti? Kas on juhtum õpetas neid kuidagi? Kas pärast juhtumit valmistati mingi kommunikatsioonijuhend? Kas kogemust on jagatud teiste kolleegidega, kellel on ka olukorra tekkeks suur võimalus?

Intervjuu põhiküsimused (koos vajadusel abiküsimustega)

Juhtumite põhjal:

- Kuidas nähakse esitatud juhtumeid?
 - Mis oli loo keskseks teemaks?
 - Mida seal loos kõige enam tähele pandi?
- Kas nad näevad kuskil konflikti?
 - Kes käitus hästi, kes halvasti?
- Milles seisneb nähtud konflikt?
 - Kas ajakirjanikel on õigus nii viisi ootamatult tulla intervjuuerima?
- Kuidas näevad nemad, mis sai pärast konflikti?
 - Kas lugu võis mõjutada selles osalenud inimesi (majanduslik, maine jm)?
- Kuidas oleksid nemad vastavas olukorras käitunud?

Järelarutelu:

- Mida tähendab nende jaoks konflikt meedia ja tavainimese vahel?
- *Kas konfliktne olukord meedia ja tavainimese vahel võiks olla üldse probleem?*
- Kas ja kuidas tunnetavad kaitsetuse probleemi?
- Kes peaks konflikti lahendama (meedia organisatsioon, inimene ise, keegi teine)?
- *Lähtudes juhtumitest, kes oleks pidanud olema konflikti lahendajaks?*
- *Mille järgi otsustate, et isik/organisatsioon oleks pidanud olema lahendaja?*
- Millised on võimalikud vahendid konflikti lahendamiseks?

Juhtum nr.1 lahendamiseks

Esimene info ja lugu intervjueeritavatele:

Proua Heljas oli Jaani kirikuline ja tegeles koguduselt õigusvastaselt võõrandatud vara tagasitaotlemisega. Ühel hetkel andis koguduse õpetaja prouale lugeda Los Angeleses resideerivate välis-eestlaste kirja kahelt õelt, kes teatasid, et on otsustanud oma isamaja kinnistust Tallinnas loobuda Jaani kiriku kasuks. Kui isamaja ja teised õdede poolt Jaani kirikule annetatud varad olid valmis üleandmiseks, loobus Jaani kogudus nendest põhjusel, et kirik ei jõua tegeleda majade haldusega, mis antud hoonete saamisel oleks kaasnenud. Dokumentide korrastamise käigus tekkis ühel mõte, et koostöös proua Heljase ja Jaani kogudusega võiks annetustest asutada „Tallinna Tütarlastekodu”. Kodu sai ka asutatud väliseestlasest proua annetuste abil.

Lastekodude asutamise ajal aga vahetus Los Angelese eestlaste kogukonna koguduse õpetaja. Uueks õpetajaks oli Hr. Jürgenstein. Koguduse õpetaja soovis, aga annetust ainult Jaani kogudusele. Sellega tekkis koguduse õpetaja ning proua Heljase vahel vastasseis, kuhu Hr. Jürgenstein kaasas ka Eesti Ekspressi.

1. osa

Ajakirjanik tuleb koos Hr. Jürgensteiniga ette hoiatamata uurima kõnealust lastekodu ja soovib seal kohapeal oleva proua Heljasega lugu teha. Kuidas peaks proua Heljas käituma?

2.osa

Proua Heljas võtab õpetaja Jürgensteini ja ajakirjaniku koos fotograafiga vastu ning jagab selgitavaid materjale. Hoolimata palvest, mitte pildistada, pildistatakse ikka. Kuidas peaks proua Heljas käituma?

3. osa

Peale etteteatamata tehtud intervjuud ja hoolimata palvest mitte pildistada ilmub lugu koos fotodega ajalehes. Proua Heljas avastab, et suur osa tema vastustest on välja lõigatud ja kontekstivälised, mis muudavad tema selles loos petturiks. Kuidas peaks proua Heljas käituma?

4.osa

Proua Heljas palub Eesti Ekspressilt teist ajakirjanikku, et omapoolset versiooni selgitada. Leht keeldub. Mida peaks proua järgmisena tegema?

5. osa

Proua ei saanud teist ajakirjanikku. Kuid samal ajal kaotab lastekodu artikli pärast 4 sponsori annetuse. Proua Heljas on kannatanud reaalselt kahju. Mida peaks proua järgmisena tegema?

6. osa

Vahepeal tuleb prouale kriminaalmenetluse teade, kus öeldakse, et kuna kahtlustatakse pettust lastekoduga, seatakse ta uurimise alla. Proua Heljase maine on kannatada saanud. Mida peaks proua järgmisena tegema?

LISA 3. Fookusgrupi intervjuu noortega vanuses 19-20aastat

Aprill 2012

Keila

Janne: Nii teeme siis algust. Minu nimi on Janne ja ma kutsusin teid siia selleks, et teen lõputööd Tartu Ülikoolis, teemal kui ajakirjandus ja tavainimene lähevad omavahel konflikti ja mida see tavainimene siis teha saab. Tavainimese all pean silma inimest, kes pole avaliku elu tegelane, ehk siis inimene nagu meie kõik siin. Ma annan intervjuu jooksul teile 3 näidet, mille üle arutleda ja mille kohta tahangi teada saada teie arvamusi ja teadmisi. Kas olete kuulnud, näinud, mida teha ja mitte teha. Kõigepealt ma paluks teil end üldse tutvustada. Lihtsalt, põhiandmed nagu nimi, vanus, haridus. Bakatösse nime ei lähe, aga see on mulle endale, et intervjuu jooksul teiega suhelda.

1M: Olen 20. Keskkooli olen lõpetanud.

2M: Olen 19. Samamoodi keskkooli olen lõpetanud.

1N: Olen 19. Ka keskharidusega.

2N: Ka 19aastane ning keskharidusega.

3N: 19aastane ja keskharidus.

Janne: Teeks kõigepealt soendus küsimused. Tahaks kõigepealt teada, mis kokkupuuted teil on üldse meediaga olnud.

1M: Minul on ikka enamjaolt ainult sport. Ma olen spordiüritustega olnud mainitud. Loen ka spordi asju. Kirjalikult mainitud, Keila lehes ja koolilehes.

2M: Ma olen ka jalgpalliga olnud päris palju meedias, isegi ETV's. Kunagi käisin Norras siis oli Päevalehes uudis. Aga mitte isiklikult vaid meeskonnaga.

1N: Mina suhteliselt põgusalt. Võib-olla mõned lühikesed Keila Muusikakooli ajast artiklid või Keila päevadelt rulluisu võistlustelt. Keila lehes oleme mainitud, aga vähe...

2N: Ma ka Keila päevadel.

3N: Ma ka pole nimeliselt ainult grupis, rahvatantsuga või nii...

Janne: Aga kas mõni tuttav, sõber, sõbranna, sugulane on kokku puutunud?

3N: Mu ema oli Keila lehes nädalategija.

Janne: Okei, kellelgi veel?

1M: Aa üks sattus ka öölaulupeol sinna kaamera ette ja siis üks kutt on motosportiga. Aa ja üks sattus ka reformipeol aga see oli negatiivselt. Aga ma ei mäleta kus kohas.

1N: Ja mingeid väikseid asju on olnud, aga mingeid negatiivseid ei mäleta küll peale selle reformi ja muudki, eriti pole olnud.

Janne: Väga hea, mingi baas ja teadmised ja kogemused teil on olemas. Ka see kui spordivõistlustel läheb nimi kirja, see on ka kogemus. Nagu ma ütlesin, tuleb intervjuu

paljuski sellest, kui meedia ja inimene on omavahel tülis siis tüli korral tuleb käiku ka selline sõna nagu meediaeetika. Mida see sõna teile ütleb?

1N: Ma arvan, et midagi tsensuuriga...

3N: Mis on moraalne inimese ja....mis on privaatsus ja mis ei ole

2M: Mida küsitakse, et igast asju ei tohi küsida...

1N: Või et mõned väljaanded, et kas on õige rääkida või ei ole millestki, et mis on isiklik ja et kas see on eetiline. Või mingid vägistamisjuhtumid, et need on küll anonüümsed aga ikkagi, et juhtum on päris tõsine.

2M: Et siis ka nt Õhtuleht, et mustab inimesi ja et kui õige ja et pealiskaudne informatsioon.

Janne: Kas tuleb ka kohe mõni konkreetne näide, kus on tarvis mõelda ajakirjanduseetika peale? Ükskõik, kus väljaandes see on olnud, see võib olla raadios, teles, lehes, veebis....

1N: Võib-olla näiteks, minul tuleb kohe kui kajastati...tegelikult on päris mitu korda olnud. Aga näidati kohe nägusid ühest mitmelapselisest perest, et olid suures vaesuses ja näitas mis olukorras elavad ja arvan, et lastel on päris raske.

Janne: Aga mis seal konkreetselt ebaetilist oli?

1N: Ebaetilised tingimused ja et seda näidatakse

3N: Kui need lapsed lähevad kooli, siis kõik teavad seda.

2N: Aga see on teine asi, et kui sa ise ronid sinna saatesse siis....

3N:Mõned pered on vist isegi tänulikud, et aidatakse, aga...

1N:Kas on alati mõtet lapsi näidata, ma mõtlen seda. Noh et nende jaoks on kindlasti suur abi, et keegi üldse aitab nt Kodutunde saate puhul, aga see tekitab ikka küsimust kas see laste seisukohast....noo võib-olla see eetika ja moraal alla päris ei käi...võib-olla käib ka tegelikult ikka.

1M: Mul on näide, et üks sugulane, kellel oli kohtumenetlus aga samal ajal tegi reporter sellest loo. Aga kui on kohtumenetlus siis ei tohiks neid fakte avaldada. Et kõik, mis kohtus toimus ei tohtinud filmida, aga samas reporter teadis, kus ta elab ja siis mainis ära et „poiss on sealt sealt pärit, Ida-Virumaa külast ja...” ja kohalikud ju teavad. Et see oli see pisike halb kogemus....

Janne: Nii aga see on väga hea, et teil on tegelikult kogemust rohkem kui arvate ja ma huviga ootan, mis te minu näidete peale räägite. Okei. Nüüd ma annan teile ühe sellise juhtumi, milles ma kõigepealt esitan selle loo ja siis juppina erinevad võimalused, kuidas lugu edasi läheb. Ja palun teil siis arvata, kuidas võiks käituda-reageerida. Lugu on aastast 2000 ja kandis pealkirja „Seaduse järgi tehtud patt” ja ilmus Eesti Ekspressis. (Lisa X) *Loen lugu ja 1.osa.*

2N: Kui mina oleks proua Heljas ma ütleks küll, et ma ei teeks teiega mingit lugu. Ma ei nõustuks sellise asjaga.

1M: Mina oleks teinud loo, sest muidu jääb üks arvamus....

2M: Jah, et tema poolne arvamus on ütlemata ju ajakirjanikule. Et see teine, kes kohale kutsus on arvamus juba ära öelnud. Praegu raudselt see Jürgens rääkis ainult enda versiooni. Ma ei usu, et kõik faktid seal välja sai öeldud.

Janne: Nii et teie leiate, et peaks vastu võtma ajakirjaniku ja sina (2N) ei võtaks vastu.

2N: Mina ei võtaks jah.

Janne: Teised...?

1N: Mina võtaks ja räägiks, sest tal ei ole ju midagi...see pole tema poolt negatiivne või noh tal pole olnud võimalust selgitada ja olukorda nagu neid nagu ma ei tea positiivsena või. Kui ta jätab midagi ütlemata, siis see pöördub tema kahjuks... (3N noogutab kaasa).

2M: Kas tal on üldse midagi varjata...

1N: Jah tal ei ole ju üldse. Ma sain aru, et tema oli see, kes annetustega majandas siin ja rajas selle tütarlaste kodu.

2M: Et isiklikult ta ei saanud midagi...

1N: Jah et oleks olnud midagi negatiivset et siis võib-olla tõesti, aga kui ta räägiks oma kogemusest siis oleks võib-olla just positiivne ja leiaks veel kedagi, kes toetaks seda ja oleks võimalust...

2M: Jah et meedia kuuleb et on rahastust vaja ja tulevad võib-olla uued sponsorid.

Janne: Okei. Järgmine osa siis. Praegu jääme selle juurde, et ei võtaks vastu ja teine et võtame. (Loen osa 2)

2N: Mina ütlesin kohe, et ma ei võtaks vastu. Mingi närakas tuleb, ja hakkab äkki omavolitsema. Mina ütles kohe mingid kurjad sõnad, et tuleb siia minu privaatsust rikkuma. Kui ma oleks niigi mingi mehega vastasseisus ja tema tuleks sinna ja hakkaks ette teatamata seal orgunnima ja ei pea kokkulepetest kinni. Siis mida ma seal enam selgitan. See annaks märku, et seal ei ole midagi selgitada. Mina leian, et mina olen hästi käitunud ja ei pea seda kellelegi selgitama, eriti kui minuga hästi ei käituta.

1N: Mina ei julgeks sellist skandaali teha....ma arvan, et sealt leiaks kohe koha, kust kinni haarata sõnasabast.

3N: Jah, et mingi nõid....

1M: See kõik jääks proua Heljase kasuks, et rikuti tingimusi.

1N: Samas mingeid tingimusi ju ei ole, et see nii on...

2M: Kuidas see seadus on, et kui mind ei tohi pildistada, et kui ma ei anna luba. Et samamoodi kui ma ei luba pilti näidata. Et see pole seaduserikkumine...või. On ju?

Janne: Jah, aga millest paparazzod elatuvad?

1N: Nojah aga ei ole siis kuskile pöörduda või?

Janne: Aga kujutage, ette et need inimesed on just praegu seal ja ta teeb palve, et ärge pildistage. Mida ta seal kohapeal teha saaks?

2M: Ära paluda kustutada lihtsalt.

1N: Ma paluks ka ära kustutada. Et kui te tahate, et ma teiega räägin, siis palun kustutage ära, aga ma jääks viisakaks.

3N: Jah, et muidu me peame intervjuu katkestama kui te jätkate.

1N: Nojah, et austada ka tema mõtteid...

2M: Jah, et ta niigi tuli vastu neile nõusolekuga.

Janne: Okei. Nii lähme edasi. Loen osa 3.

1M: Noh hästi levinud versioon oleks minna „Pealtnägijasse”

1N: ...”Pealtnägijasse” jah, minu esimene mõte ka.

1M: Et televisiooni meediasse. Sealt ta saaks palju rohkem ette tuua omi asju.

Kirjanduses inimene loeb või ei loe, aga televisioonis on see info teine.

1N: Jah, „Pealtnägija” on hetkel vaadatuim saade Eestis ka

1M: Jaa jah, et see on populaarne ka, et Eestis vaadatakse...”Võsareporter” siin ei aitaks.

1N: See võib-olla nagu just kuidagi halba valgusesse....kuna lastekodu teema. Et see ei oleks lahendus. Aga „Pealtnägija” võiks palju ära teha.

Janne: Okei. Aga kui näiteks Pealtnägija ütleb, et me ei leia siit sellist lugu, et me ei tule kohale.

2M: Siis teiste ajalehtede juurde. Et ajakirjanduses on ju konkurents. Kui Eesti Ekspress kirjutab ühe poole pealt siis teine teise poole pealt, et tekib nagu diskussioon.

(Tüdrukud nõustuvad kõik)

1N: Maha materdada pole mõtet. Et kui on mindud juba ajakirjandusse... siis..

2M:...Mainet see ei paranda niikuinii...

1N:...Et siis tuleks välja rabeleda sellest kuidagimoodi.

Janne: Okei. Aga teised ajakirjanikud ei taha seda lugu võtta, sest see on tõsine ja konfliktne. Loen osa 4.

2N: Kas sina Los Anglesse ei saa öelda midagi selle onu kohta? Või ma ei tea sinna kuidagi kirjutada, et juhtus nii, et tõde saada või ma ei tea.

Janne: ...et Eestis sai abivägi otsa siis...?

2N: Ei mitte nii, aga ses suhtes, et seal kui ta on suur nina, siis saavad ehk nemad seal midagi öelda.

Janne: Okei. Veel midagi? Või on suht kinnine seis?

1N: Käed on jah üsna seotud..

2N: Aga tarbijakaitse laadne amet, mis tegeleks selliste asjadega...

1N: Kindlasti võibolla ajakirjanikel...ma ei teagi tegelikult kas on mingid....seadused...mingid...

2M: ...mingid väljaanded, kus saaks end kuuldavaks teha? Raadiod näiteks.

Janne: Jah, mõelge nüüd seda, et see kõik toimus aastal 2000 ja mis võimalused siis olid. Aga praegu on siis arvamused, et pöörduks Los Angelesse, et sealt abi saada?

N2: Nojah, ma ei tea....

IN: Noo see võib kaugeks jääda. Ses suhtes, et me oleme siin Eestis, et kui juba siin ei tunta huvi siis kas nemad tunneksid.

3N: Aga tõesti äkki kuskile mujale raadiosse või nii, et ei pea olema ju ajaleht.

Janne: Okei. Lähme edasi. Loen osa 5.

2M: Noo kohtu variant ongi. Oleneb ka iseloomust, kas ta jaksab ja viitsib tegeleda. Et ega see pole lihtne kohtus oma õigust kaitsta.

IN: Mulle tundub ka nii, et kõik meediaväljaanded on tema vastu või ei taha temaga tegeleda. Samas kohus on riskantne...kui ta seal ka ei võida, siis ta on veel sügavamas augus....

IM: Või siis kirjutada nendele samadele firmadele, või minna ise rääkima. Mis temapoolne versioon on. Et kui meedia ei aita, siis äkki firmadega otse rääkides tuleb seda mõistmist.

IN: et selgitada olukorda jah! Tegelikult see on päris hea, et võtta nende sponsorite ja toetajatega ühendust, et...selgitada ikka. Võib-olla nad mõistavad! Seda on võib-olla natuke naiivne loota, aga samas miks mitte, kuskilt peab ju alustama.

Janne: Okei, okei. Veel kommentaare? Siis tuleb järgmine punkt. Loen osa 6.

3N: Hea advokaat vaid leida.

IN: Aga ma korraks küsin, millest ta kriminaalasjas süüdistati, kuidas see kõik kokku keerati talle?

Janne: Süüdistati, et ta on rahadega petnud. Et pettis välja päranduse.

IM: Aga Los Angelesst küsiti ka omapoolset kommentaari. Et midagi küll ei avalikustata, aga kui läheks kohtusse, siis seal tuleks küll välja. Nad ei saa pelgalt selle artikli põhjal teda süüdi mõista...

Janne: ...aga nad saavad alustada kriminaaluurimist küll.

IM: Siis oleks ka vaja, et oleks kõik uuritud läbi. See õige nagu see tegelikkus tuleb niikuinii päevavalgele.

IN: Võib-olla olekski see hea, kui politsei poole pöörduda, et ta õigeks tunnistatakse, et võib-olla siis keegi teine tahaks sellest artiklit teha. Et kui teha nii lihtsast asjast kriminaalsüüdistus, siis äkki tahetakse sellest teada...või noh ma ei tea.

Janne: Okei. Aga mida peaks proua Heljas, et Eesti Ekspress ikkagi aastal 2000 loetu ja usaldusväärne leht, et maine on ju kannatanud, mida sellega ta peaks peale hakkama või kas üldse...

M2: Kas äkki on mingi inimõiguste kohus, mingi Euroopa inimõiguste kohus. Et mingi ülemaailmne organisatsioon. Ilmselt on inimõiguste kohus...

Janne: Okei, veel...?

2N: Kahju tast...(kõik noogutavad kaasa).

1N: Aga kas ta siis võib olla natuke süüdi? Mind kohe huvitab?

3N: Tõde polegi teada?

Janne: On teada. Et see on reaalne juhtum.

1N: Et niisama ei süüdistatudki? Et ongi süüdi või? Päriselt või?

Janne: Sellel lool on oma lõpp ja...

1N:..ja sellest me varsti kuuleme ikka jah? Aga aga jah, kui ta tunneb end nii kindlalt, et kui ta arvab, et ta on süüist puhas siis pöördugu kohtu poole. Kui on juba kriminaalasi algatatud siis on ka temal ju õigus politseisse minna ja omapoolne versioon esitada ja siis juba uurimise käigus peaks tulema päevavalgele. Et alusetult ei saa ju inimest karistada. Okei meedia poolt saab, aga....

Janne: Nii et lõpptulemusena on see et ei võtaks üldse jutuks ja teisena on see, et kui asi on nii kaugemale läinud siis...

1N:...lõpuni välja!

2M: Nojah, aga kui ta poleks lugu andnud, või noh neid vastu võtnud algul, siis lugu oleks ikka ilmunud ja asi oleks sama kaugemale jõudnud. Kas ma ütlen midagi või ei ütle, minu arvamust ikka ei avaldata.

Janne: Okei, okei. Väga hea. See lugu, ma võin anda teile seda täitsa lugeda, seda artiklit. Lugu oli ka see, et koguduse õpetaja vastu saadi teada, et Los Angeleses ei usaldata teda ja ta lasti lahti. Ja seda muidugi siiaamaani keegi ei tea kuidas, aga ta sai Eesti Ekspressi nii, et see lugu tuleb. Mida proua Heljas ise tegi, ta pöördus ASNi. Mis tegelebki selliste konfliktsete juhtumitega, kuhu inimesed saavad pöörduda, kui nad tunnevad, et neile on liiga tehtud. ASN oli siis proua poolt ja Eesti Ekspress pidi avaldama vabanduse, mis osaliselt avaldati, aga hiljem. Tol hetkel siis oli see ainus lahendus kuhu jõuti. Kriminaaluurimine ka lõpetati, kuna ei leitud, et oleks midagi valesti tehtud. Vot see oli see esimene lugu. Aga mul on 2 lugu veel.

2M: Oota aga kas ta jäi süüdi siis lõpuks?

Janne: Avalikkuse silmis küll.

IN: Aga ta ise oli süütu?

Janne: Jah. Aga avalikkuse silmis mitte. Aga see ASNi vabandus avaldati ka väga väiksenä. Et see artikkel ise on sellises mahus. (*Näitan artiklit*)

IN: Issand kohe sellised pildid ja asjad või, väga nõme. See moraalne kahju on tohutu ju.

2N: See mees näeb palju õudsem välja. Vaata eriti seda pilti.

2M: Aga miks see L.A. mees seda üldse tegi?

IN: Raha tahtis endale. Aga kas talle ei langenud hiljem mingit halba valgust?

Janne: No ta kogudusest oli vallandatud.

IN: Okei....

Janne: On teil veel kommentaare?

2M: No see usu teema on üldse õrn teema ju.

Janne: Aga lähme siis edasi, et mul on teile 2 lugu veel. Kuidas tundub siia maani?

Kõik: Huvitav on, väga huvitav. Pole kunagi mõelnud selle peale, et mis siis teha ja kui peaks juhtuma...väga põnev on.

Janne: Aga järgmisena ma näitan teile 2 Võsareporterit juhtumit. Ma loodan, et te arvutist nüüd näete.....Mõlemad lood on toimunud siis Keilas. Need on 8 minutit pikad. Vaatame kõige pealt ühe loo, arutame ja siis teise loo ja arutame. Et vaadake lihtsalt, tehke omad tähelepanekud. (Vaatame lugu „Sotsiaalmaja elanik nutab taga ema kappi”, Peeter Võsa, 06.04.2010).

IN: Lemmi räägib teemast mööda. Kaldub kõrvale.

2N: Tüüpiline „Võsareporter”, otsitakse mingeid ullikesi, kellest siis teha mingeid humoorikas, meelt lahutav jutuke. Täiesti mõttetu.

2M: No aga ta ju reklaamis end kui aitajat, ja Lemmi vajas abi ja...

IN: Tegelikult on ju tegemist haige inimesega. Me kõik teame. Aga aga jah, et tema ju....siin on juba küll see...eetiliselt vastuolus.

2M: Minu meelest ei ole vastuolus. See „Võsareporter” käitus ju normaalselt. Ei toonud seda Lemmi puuet esile või nii....

2N: Iga normaalne inimene, kes seda vaatab näeb et see ei ole mõistlik. Saadakse ju aru, et see naeruvääristab.

IN: See on tegelikult jah....

2N: See „Võsareporter” on nii vale!

3N: No tekibki küsimus, milleks selline saade üldse? See ei ole nagu....see ei ole inimese aitamise vaid puhas meelelahutus.

2M: Praegu saab kasumit ja vaatajaid ainult Kanal 2. Aga sel hetkel aitas ta Lemmit, aitas muret lahendada.

2N: Samas Eesti silmis tegi ta Lemmi ja sotsiaalkeskuse lolliks.

1M: Samas ei mustatud mitte midagi.

1N: Kas sa tahaksid, et sinuga sinu töökohta nii tullakse intervjuerima?!

Janne: Ma vahepeal küsiks, mis te arvate, mis siin loo põhiteemaks oli?

1M: Kadunud kapp.

N: Kadunud kapp jah...

3N: Või see, mida ei saanud kappi panna enam. Need asjad olid loo keskmeks, see ema urn ja...

2N: Seal ei olnudki mingit lugu! See ongi, et võtame mingi pool-ullikese ja teeme tast mingi naljaka asja, et inimesed saaks vaadata ja „Ahahaaa” teha.

1N: Seda on huvitav vaadata, aga mina arvan, et see teema ei käinud kapi ümber vaid inimese ümber. Ükskõik mida ta poleks ka rääkinud. Et sellest kuidagi lugu kokku teha.

Janne: Okei, okei. Kas teile tundus, et seal kellelegi tehti siis liiga?

3N: Tegelikult ei tehtud. Aga lihtsalt kas on vaja sellist asja.

2M: Ei no aga mõnel on reaalsed mured. Ütleme et see on väiksemate murede „Pealtnägija”.

3N: Samas kas Lemmi pärast oli rahul lõpptulemusega. Kas ta oli siis rahul tulemusega, intervjuud ju ei olnud.

1N: Et see kapp oli ikkagi emotsionaalse väärtusega....

Janne: Kas te siin sellist meedia ja tavainimese konflikti ka näete?

2M: Konflikt on see et intervjueritakse puudega inimesi. Nende eest peaks rääkima nende eestkostja. Samas on ka see, et kui suur on see puue, seda on raske hinnata.

1N: Samas Lemmi on ju sotsiaalkeskuse klient. Et see naine kes temaga rääkis, puutub temaga igapäevaselt või igapäevastel kokku ja...

1M: ...eks me kõik puutume Lemmiga kokku ühel või teisel määral.

Janne: Ühesõnaga konflikt on see, et „Võsareporter” läks üldse sellise inimesega lugu tegema.? Kas on mingeid tähelepanekuid veel?

2N: Just see Riina vastas hästi ja lahendas loo hästi.

1N: Samas kui juba eelmises loos suudeti kokku keerata korralik lugu, siis tegelikult oli siin ka ju materjali, et sellest ei tea mida kokku keerata.

2M: Samas Võsa nagu ei võtnud oma arvamust. Ta ei pooldanud kumbagi.

1N: Jah ta jäi erapoolikuks. Kuulas mõlemad osapooled ära ja siis...noh, et kas on üldse mõtet.

Janne: Mis te arvate, mis moodi see lugu neid inimesi mõjutas. Kas üldse mõjutas?

2M: Pffff...(jäi väga mõttesse).

2M: Võib-olla Lemmit mõjutas. Et näidatakse näpuga...

IN: Samas teda võib-olla just vähem, sest tal on niikuinii inimesi iga päev, kes näitavad näpuga ja naeravad ta üle.

2M: Teist moodi vaatavad.

2M: Siis ei mõjutanud. Sest sotskeskus ei jäänud häbisse.

IN: Võib-olla natuke.

2M: Miks?

IN: Noh, et kuidas Riina vastas...

2N: Mina arvan, et kuna on „Võsareporteriga” tegemist, siis keegi ei võta seda tõsiselt.

IN: Sest tegelikult ta on siin nii tuntud heade tegude poolest....et ma arvan, et see ei olnud talle midagi.

Janne: Okei. Aga kas teie meelest Riinale tehti liiga?

IM: Mind häiris, et tema intervjuud monteeriti. Et väike lõik jäi vahele. Et võib-olla midagi olulist jäi näitamata.

Janne: Aga kuidas oli sellega. Et kuulsite kuidas „Võsareporter” sinna sisse läks. Ettehoiatamata. Riinale oli ette teatamata ja ootamatult. Kuidas te ise Riina asemel oleks käitunud?

IM: No seda videot vaadates oleks samamoodi vastanud. Ta argumenteeris hästi ära, et kapp oli katki ja enne osta uus kapp. Sest see parandus oleks veel kallimaks läinud. Minu arust ta vastas kõik kenasti ära.

2M: Mina oleks võtnud mõtlemisaega.

IN: Siis oleks öeldud, et ta varjab midagi. Aga hästi tihti on see, et mina ka ei ole iga hetk valmis...ma ei tea see on nii vaadatav saade ja ma ei tea võib-olla igas olukorras tullakse sulle samamoodi....

Janne: Kas teie siis oleks samamoodi käitunud?

IN: Ilmselt kõige õigem oleks.

2N: Noh ta teadis seda Lemmit. Ja küllap ta teadis, et ta tuleb jälle kapi jutuga.

IN: Ma arvan ka, et ta polnud isegi teema üle üllatunud. Oleks...tihti tulevad nii, et sa ei teagi mis teema üle tulevad. Ma arvan, et nii mõistetak, et tegemist on haige inimesega, ja saab aru, et igast asjast võib mingi teema tõsta.

Janne: Ühesõnaga kui teie oleks Riina asemel olnud, Võsareporter käis ära. Ja oleksite jätnud asja sinna paika, et sai, mis sai ja...

IM: Ma oleks jah oma asja edasi teinud ja tugiisikuga rääkinud kapist.

2M: Mina oleks küsinud. Seda lugu oleks võinud näidata palju hullemini ja erapooletuna.

Janne: Et teie meelest jäi Riina suhtes see lugu selline neutraalne, normaalne?

IN: Mina olen natuke võib-olla...tunnen, et natuke tehti Riinale liiga. Mitte otseselt, aga...samas...

Janne: Millega siis just?

1N: Ma ei tea. See, et tuldi nii. Kuidagi see lause jäi kõlama, et „Ah sa pole ju nädal aega kodus käinudki”, võib-olla ka rebiti see kontekstist välja või noh, ma ei tea....

2N: Õige oleks olnud muidugi, et teatatakse, et tullakse. Aga ta tuli ikkagi hästi välja.

1N: Jah ta tuli, aga ebaõiglane oli see ikkagi tema suhtes.

Janne: Aga on teil veel mingeid kommentaare selle kohta. Sest mul on teile üks lugu veel.

1N: Millal see lugu nüüd oli?

Janne: 2010

(Arutelu kes millal nägi seda)

Janne: Nii siin on teile veel üks lugu. Lugu on „Keila proudad kisuvad keldriboksi pärast kurja vimma”, Peeter Võsa, 14.06. 2011.

(Kõik vaatavad ja mühatavad vaidluste näitamise ja muusika totruse peale).

Janne: Mis te sellest arvate? Üks kirjum lugu kui teine.

2M: Jabur.

2N: See ei ole tehtud selleks, et inimesi aidata vaid, et inimesi lolliks teha.

2M: See naine pöördus valesse kohta oma murega.

1N: Tal polnudki ja otsest muret.

2M: Mure oli, et ta ei saanud aru, kuidas ta selle korteri ostis. Millised need omandi suhted seal on.

1M: No aga ta ütles ju, et ta tahab vaid vee näitused vaadata. Või tuli välja, et see teine maksis neid.

1N: Ütleme, et tal oli õigus neid vaadata. Samas ta pole vist huvi tundnud. Sest hetkel tundus, et sel teisel ei olnud midagi selle vastu, et las ta vaatab oma näitused.

2N: Võib-olla ei tahtnud ta end halvast valguses näidata. Mõlemad sellises susserdajad. Et ajavad oma õigust taga ja...

Janne: Võtaks korra selle naabriproua rolli, kellel olid võtmed. Mida teie oleksite siis teinud, kui teie oleksite läinud oma garaaži ust kinni panema ja äkki oleks seljataga olnud Võsareporter?

2M: Kindlasti poleks vaidlema läinud Võsapetsi ees.

2N: Ma poleks...tegelikult ma ei tea. Lollus ju minna vaidlema.

2M: Seekord ma oleks öelnud, et ma ei räägi, sest Võsapetsiga pole mul küll sellel teemal millestki rääkida.

1N: Samas see võtmetega naine oli päris viisakas. Et ta isegi nagu...eks ta läks närvi ka.

Poisid: Rohkem karjus see teine...

1N: Ja jah, et selles suhtes jäi halba valgusesse see, kes kutsus. Oli aru saada, et see...polnud päris korras.

1M: Minu meelest polnud seal probleemil sisugi korralikult.

Janne: Ja mis te arvate, mis siin siis see põhiteema oli?

2M: Ma ei tea...üks ütles, et üks on joodik ja teine, et jobu. Teema polnud veenäidik, vaid see, et talle ei meeldinud see inimene.

2N: Ma arvan, et tegelikult sel naisele on liiga ka natuke tehtud. Et ta leidis probleemi millega pöörduda, et tal viskas nii üle.

2M: Rumalad inimesed lihtsalt.

1N: Minu meelest see naine läks kogu aeg üle võlli ja seekord hakkas sellest kinni ja inimesed ei salli teineteist ja oli vaja halvustada.

Janne: Mis te arvate, kes siin käitus hästi ja kes halvasti?

2N: Mitte keegi. See, et nad röökisid mõlemad...

1M: See mees ka midagi head ei teinud. Sõimas joodikuks ja läks tuppa ära.

1N: Mul oli rohkem kahju sellest võtmetega prouast. Tundus, et ta on arukam inimene, et näitas ennast paremas valguses.

3N: See teine kaotas kontrolli kiiremini, et hakkas karjuma. Samas võis see võtmetega naine olla suur asjataja, et ei andnud Irjale võimaluse.

2M: See kõik oli jaburus, puhas jaburus.

Janne: Aga võtame selle konflikti küsimuse. Et kus siin see konflikt, need konfliktid olid praegu?

2N: No praegu oli majarahvas versus Irja. See onu oli nii lamp. Kust ta ilmus? Äkki karjus, „sa oled joodik”!!

1N: Samas ajab võib-olla vihale ka, kui Irja jaburusi teeb....

Janne: Okei, üks on proua Irja vs majarahvas. Kas veel midagi?

2M: Teine on see...noo et inimese teadmatuse. Kui ta hakkas vee ja keldri asjast rääkima, et tegelikult pole kindel üldse kellele kuulub ja kui suures ulatuses. See on nagu „Võsareporter” pole õige inimene seda lahendada. Maakler või keegi....

Janne: Mis see teine konflikt siis on? 3N sa ütlesid midagi?

3N: No see ootamatus ikka. Et sajati kaela nii, et...see on see meedia vs inimene ju.

1N: Et võib-olla oleks ettevalmistatuna saanud dokumente ette valmistada.

2M: No see on täiesti emotsioonide pealt. Näha ju.

Janne: Mis te arvate, mis pärast konflikti sai? Pärast seda, kui Võsa ära läks ja pärast seda kui saade oli eetris?

2N: Ma arvan et Irja sai sõimu.

1M: Ma arvan, et ta podises selle teise naisega natuke.

2M: Ma arvan, et politsei kutsuti

3N: Huvitav kas ta pidas sõnast kinni?

1N: Jah, et ta tegelikult lubas vaid teleka ees?

Janne: Praegu nimetasite 2 asja: Irja vs majarahvas ning inimese ettevalmistatus ja ootamatus.

1N: Võib-olla krutiti eelmisi omanikke teemasse sisse...

Janne: Mis te arvate, kas keegi siit loost kahju ka said.

1M: Kõik said kahju. Mida positiivset sa siit said. Probleemid toodi päevavalgele ja...

Janne: Ja kahju siis just mille arvelt...

2N: Maine...

1N: Maine arvelt jah. Isegi kui ta saab seda keldrit nüüd kasutada, olulisem on see, et Keila peal on keelepeks. Väike linn ka.

Janne: Mis te arvate, kas ajakirjanikel on õigus tulla niiviisi ootamatult intervjueerima?

2M: Nagu näha on.

2N: Ma arvan, see kuskil kirjas ei ole, et ei või. Aga ma arvan, et peaks ütlema, et tere kas ma võin.

1N: Jah, et ajakirjanikuna peaks ütlema. Eetiline vist mitte, aga muidugi hea loo arvelt sa pead astuma üle nende piiride, eetika ja moraali ja...

1M: Inimesed on erinevad. Mõned peavad mõtlema, teine võib hops öelda kohe.

1N: Tegelikult ka välimuse ettevalmistuse arvel. Sa ei mõtle selle peale, et see mulje...esmamulje

3N: Esmamulje peal on terve see saade.

1N: Kord elus satud telekasse ja...

3N: Ongi see silt sul küljes kohe.

Janne: Okei. Kui me siit nüüd edasi lähme ja ma ütlen sellise info juurde, et proua, kes Võsareporterit kohale kutsus näitas ka dokumente ja Võsa sai enne teada, et tegelikult tõesti proua Irjal ei ole mingisugust õiguslikku alust korterikeldritele. Mis võis olla siis Võsa motivatsioon ja ajend?

2M: Show.

1N: Meelelahutust.

2N: Ta ei teegi...ta ei teeks ühtegi lugu, kui see tuleks mõistlik. Kui tõesti on abi vaja, nagu päriselt.

2M: Samas katsu sellele Irjale selgeks teha, et sa ei saa seda keldriboksi.

1N: Inimestele meeldib vaadata teiste häda. Kui see oleks positiivne olnud....ütleme see naine oli ka piisavalt bravuurikas, et midagi teha.

2M: Show noh.

Janne: Kas ajakirjanikul on üldse õigust ootamatult intervjuuerida, küsisin enne ja siis te ütlesite et põhimõtteliselt nagu on ja ei ole ka. Aga sama küsimus, kas ajakirjanikul on siis õigust lugu teha?

2N: *No tal on õigus aga see on vale lihtsalt. Ma arvan, et noh....ta oleks võinud Irjale saata kirja. Et sorry, teil pole lugu paberite järgi. Aga lihtsalt selleks, et oma materjali kätte saada...*

Janne: Aga mida teie võtmetega proua asemel oleks teinud?

2N: *Ma oleks helistanud sellele omanikule, kes müüis, et kuule seleta nüüd siis Irjale, mis värk on.*

1N: *Jaa see on tõesti hea mõte. Et see on minu seisukoht, aga kui te mind ei usu, siis pöördugu mingi ametimehe poole. Et alusetult süüdistada pole ka mõistlik.*

Janne: Okei, on veel kommentaare?

2M: *Jabur on.*

2N: *Jah, rumal, lihtsalt rumal.*

Janne: Mis te arvate, kas keegi võitis nendest midagi.

2M: *Võidavad need, kes vaatavad, kes ei ole ise osalenud. Vaatavad ja nende ego tõuseb. Võib-olla Lemmi võitis, et näe tema probleem on oluline.*

1N: *Et võib-olla jah see, et tema pärast hakati tulema. Et tema probleem on oluline. Aga mina arvan, et tegelikult kõik on kaotajad. Vaevalt, et keegi tuleb patsutab õlale, et „Tubli, et kutsusid Võsapetsi”. Ma arvan, et pigem on sihukestel teemadel külajuttudele ainet.*

1M: *Nagu öeldi ka pole Võsareporter tõsiseltvõetav saade ka. Maine on juba siuke, et...*

Janne: Väga hea. Need on minu 3 lugu. Me oleme üsna lõpus ja mul on mõned küsimused veel. Kui nüüd kõik need 3 lugu, mis me vaatasime ja mõtlesime. Siis mida nüüd tähendab teie jaoks konflikt meedia ja tavainimese vahel?

2N: *No see esimene lugu on parim näide. Kus lennatakse otse peale, et mustata. Kui kirjutatakse, mis ei ole tõsi.*

1N: *Et on rikutud ka sinu inimõigusi. Kuigi jah meil on ka sõnavabadus. Aga ikkagi kui on sõnu väänatud ja inimene paistab alusetult halvas valguses. Siis tekibki konflikt.*

Janne: Aga kas sellised konfliktid olukorrad meedia ja tavainimese vahel on üldse probleemiks?

2N: *Minu meelest on väga suur probleem. Seepärast, et kui sihukest asja pole, et inimest mustatakse, siis võetakse ajakirjandust ka tõsisemalt. Kuna seda on nii palju, et võetakse mingi inimene, keda mustatakse siis...tänu sellele ongi meil nii kollane ajakirjandus, et keegi ei usalda enam.*

1N: Kollane toitubki ju sellest...

2N: Nojaa aga...

2M: Aga nad ei kirjutaks kui inimesed ei usuks. Keegi usub, keegi ostab, keegi vaatab. Eks ajakirjandus läheb ka inimeste nägu ja teevad seda, mis meeldib.

1N: Samas sellele tuleks tähelepanu pöörata. See on ebaõiglane, kellelegi tehakse ju iga päev liiga. Igast „Võsareporterist” kumab läbi see et keegi kannatab. Võtjaid ei olegi ju....

Janne: Mis te arvate millistest olukordadest veel konflikt võib üldse tõusta. Või millistes meediaväljaannetes? Kas tele, raadio, Facebook jne?

2N: No kollane on ikka kõige suurem ikka. Et avalikkuse elu tegelased. Just palju tavainimest satub tänu sellele sinna.

3N: No internetis on ka. Blogid, vastastikune mustamine...

2N: No internet on trend ju kust noorte seas ja nende inimeste seas, kes ise võtaks ühendust. Need kes ise tahaks alustada...ütleme tihti inimesed ei viitsi võtta...vähesed kes lähevad probleemi korral „Võsareporterisse”. Internet on kõige lihtsam tee. Ma ei teagi raadio on kõige turvalisem....

1M: Samas on igas ajakirjas müra. See ei pruugi alati päevalgele tulla, tõde.

2M: Mina ei oska ka end alati väljendada nii nagu ma tahaksin, et sellistes asjades tekib juba probleem.

Janne: Teil kõigil on Facebook ka jah? Jah. Paljud teevad selle alati privaatseks. Kuid alati on sul seal sõbrad, sõpradel on sõbrad. Kui teil endil peaks nüüd minema üks infokild Facebooki seinalt näiteks Keila lehte, kas see on konflikti olukord?

2N: Ei no siis kindlasti, kui üks hommik vaatad, et ou ma olen meedias.

3N: Nojah, see et sa end Facebookis end esitled, oled avalik.

2M: Nojah kui sa oled juba netti pannud siis....

1N: No samas sa ei taha näha ju oma peopilte.

2M: Jah, aga samas sõpradega sa jagad.

1N: No ikkagi ei taha ma neid Keila lehes näha.

Janne: Aga mida te teeksite, kui avastaksite üks päev Keila lehest infot, mis pole mõeldud välja minema.

2N: Ma oleks väga tige.

1N: Ma pöörduks toimetaja või mõne onu poole.

Janne: Aga mis jutuga te pöörduks?

2N: Ma ütleks, et ta on mu isikliku info pannud Keila lehte, et nii ei tohi. Samas kui ta ütleks, et Facebookis on avalik...ma ei tea, mis ma siis teeks.

1M: No mul on väga vähe kõike Facebookis ja kõik privaatne. Et kui ta sealt välja tuhniks siis on ka vale.

3N: Samas on publik ka erinev. Et kui minu Facebooki info läheks Keila lehte, mida loeb ka mu vanaema siis see on nagu see emotsioonid, et sa ei mõelnud, et see info läheb temale.

1M: Näiteks on mõni vesipiibu pilt, mida sa ei taha, et ema näeb.

1N: Minule ei meeldiks.

Janne: Kindlasti ei meeldiks, aga mis te teha paluksite.

1N: Mina paluks, et järgmises lehes kogutaks inimesed kokku ja vabandaks või midagi.

Janne: Samas on Keila lehes tihti leht täis ja öeldakse, et järgmisesse lehte ei mahu. Mis te siis teete?

1N: Keila linna Facebooki. (naeravad).

1M: Variant, kompromisse leida.

2N: Küsiks kompensatsiooni, Rõõmu kaubamaja kinkekaarti (naeravad).

2M: Kas saab mingit kompensatsiooni küsida?

Janne: No vot, mis te arvate, kas saab?

1N: No küsija suu pihta ei lööda! Võsa küsib ka igasuguseid asju.

2M: No on aga avaliku sõna nõukogu ja seadused ja ...nendele tuginedes ma ütleks, et kui te ei taha et läheb kohtuse siis...

1M: ...või laiema meedia ette.

1N: Et Keila leht on piirkonna leht. Aga kui ma oleks õel inimene siis...vaevalt, et ma „Võsareporterisse” pöörduks, aga tähelepanu küsiks küll, et mitte maha vaikida.

1M: Maha vaikida tegelikult oleks targem.

3N: Uued tulevad peale.

1M: Uued probleemid.

2M: Mul tuli meelde, et käisime Rootsis jalgpalliga ja siis treener kirjutas loo ja pani mul sõnad suhu. Ja see artikkel läks ka internetti. Ja ma küsisin, et miks sa seda tegid ja siis ta ütles, et tal oli nii kiire ja ta ei jõudnud mu käest küsida. Aga ma palusin et ta enam ei teeks, et mulle see ei meeldi.

1N: Jaa ma lugesin seda, et küsiti tuleviku kohta ja nii.

2M: Ma täpselt ei mäleta enam mis seal oli, aga ma tean, et mulle ei meeldinud.

Suuremat probleemi ma ei viitsinud teha. Rääkisin lihtsalt treeneriga ja enam minu nime alt ei kirjutata.

Janne: Siin nüüd see abi otsimise võimalus. Et te enne mainisite ASNi ja et võimalus pöörduda teiste meediate poole. Samamoodi on ka „Võsareporter” appi kutsutud. Kui õige see meedia appi kutsumine on?

2M: Minu meelest on see ainuke variant.

1M: Vastata tulega tulele.

3N: Oleneb loost endast. Mõnikord ei tasu midagi teha. Teed ainult hullemaks.

IN: Näiteks Võsareporter teeks hullemaks, keerutatakse ei tea mida kokku. Isegi kui sa olid süütu ja õiguse eest väljas ikka jääd naerualuseks.

Janne: Aga kui inimest on naeruvääristatud. Vot enne jäi seletamata ka, et konflikt tundub väga tugev sõna, et tegelikult käib sinna alla ka pehmemad asjad. Kui nt jääbki juurde nimi Võsa-2N, kes peaks selle olukorra lahendama?

2N: See, kellele liiga tehti ja kes liiga tegi. Omavahel peaks kokkuleppele jõudma. No ongi vabandused. Võsareporter võiks ka järgmise saate algul vabandada, et eelmine saade oli nii ja nii.

2M: Tegelikult mainet taastada....väga raske on.

Janne: Aga kes vastutab siis selliste olukordade puhul?

IN: Meedia vastutab.

2M: Kõik vastutavad.

2N: Kõik. Kui sa kutsud juba Võsareporteri siis sa pead arvestama, et sinust võidakse kirja panna kõik, mis kätte saadakse. Kui sa oled ta juba kutsunud siis arvesta et ta hoiab oma silmad kõrvad lahti.

2M: Meedia peaks kõige adekvaatsema informatsiooni edasi andma, aga noh....

Janne: Aga nt esimese juhtumi juures, kes vastutab?

2N: No see on see, Lichenstein või mis ta oli (ehk Jürgenstein).

2M: Aga miks ajakirjanik nagu teeb sellise otsuse, et ta laseb loo igal juhul lehte. Ükski ajakirjanik ei tohiks panna nii subjektiivset lugu ajalehte. Alati on kaks poolt, keda peaks võrdselt kuulama. Et sundseisu ei tohi inimest panna.

IN: Kui mõelda et nii mainekas ajalehes kirjutatakse selline lugu siis....

Janne: No vot mis te siis arvate, kes see vastutab?

3N: Ajaleht ka tegelikult...

IN: Siin jah võib mõelda, et ajaleht.

2N: No see reporter ka. Et tema enda sees peaks midagi tiksuma, et ma ei kirjuta ikka sellist asja. see on märk sellest, et ta ei ole hea ajakirjanik.

2M: Ma ei tea kas ajakirjanikel on selline seadus, nagu arstidel, et pead andma mingi vande, mida austad.

Janne: No ajakirjanikel on oma eetikakoodeks küll. Aga eetikakoodeks ei kohusta mitte millekski.

IN: Et piirid pole raamides. Igaihe jaoks on nii, et siit läheb minu piir aga teise jaoks on piir palju kaugemal. See on juba südametunnistuse ja huvide pörkumine.

Janne: Aga nüüd teie kokkuvõtteks, et mis siis on võimalikud vahendid konflikti lahendamiseks. Et lihtsal inimesel nagu teie ja meedia.

1M: Kohus.

2N: See koht, see avaliku...

1N: Avaliku Sõna Nõukogu.

1M: Streigid. SOPA vastu streigiti, õpetajate palga vastu streigiti. SOPA näiteks jäi ju ära...

3N: Teised väljaanded siis.

2M: Inimese hääl ei ulatu nii kaugele kui meedia hääl.

1N: See on kõige lihtsam viis, et...samas kui nii maineks ajalehes suudeti juba selline lugu kokku keerata. Siis kas sa veel usaldad kedagi teist, sest see võib olla veel suurem. Et sa lähed veel kaugemale. Sa pead väga tugev inimene olema, et võitled. Et poole peal enam alla anda ei saa.

Janne: Kas sotsmeedia tuleks kõne alla?

2N: See ei aitaks, kui paned Facebooki sõpradele.

1M: Kuidas ei aita. Sõprade ees on ju päästetud.

1N: Jah tegelikult ongi oluline, et sõbrad teaksid, mis värk on. Mind rohkem huvitab inimesed siin Keilas ja lähedased, kui need, kes vaatavad seda kuskil teisel pool Eestit. Muidugi see ei tuleks kasuks, aga ikka huvitavad inimesed, kellega igapäevaselt suhtlen.

Janne: Veel midagi lõpetamiseks kommentaare. On midagi hinge peal?

2M: Meedia on halb. See peaks olema inimeste aitaja ja rahvahääle esindaja nagu 4.võim, tegelikult on....

3N: Aina enam on kollast ja skandaali.

Janne: mis selle vastu aitaks, et kollast oleks vähem?

2M: Inimesed peaksid ise mõtlema rohkem.

2N: Kui rahvas annaks mõista, et neid ei huvita enam Anu Saagim.

2M: Kui Võsareporteri vaatajaskond poleks nii suur.

2M: Hariduse tõstmine.

1N: Jah just.

2M: Elementaarhariduse tõstmine.

1M: See on juba harituse teema.

1N: Jah moraalinoõud ja need. Ja võib-olla ka pressinimestele, et ei anta nii vabu käsi. Et kuidagi keelata...kas neile ei saaks piiranguid peale panna või et on asju, millest ei räägita ei kirjutata. Nt „Võsareporter”. Keegi ei kontrolli ju mida ta räägib ja kirjutab. Ta läheb väga tihti vastuollu inimõigustega vastuollu, mis inimestest ta lugusid teeb...

Janne: Jah meedia pole just halb aga ohtlik mängukaaslane. Kuidas intervjuu tundus?

2M: Šokeeriv.

2N: Põnev. Ma pole mõelnud sellistele asjadele ja pole kuulnudki.

2M: Minu jaoks oli ka väga huvitav

1M: Jaa oli põnev teada saada, mis toimub ja nii...jah, põnev oli. Ja mõtteainet on kindlasti edasiseks.

2M: Jaa kriitilisemat pilku.

LISA 4. Fookusgrupi intervjuu sotsiaaltöötajatega vanuses 40-60aastat

Aprill 2012

Keila, Sotsiaalkeskus

Janne: Mina olen siis Janne. Lõpetan Tartu Ülikooli ja uurin teemat, kui inimene ja meedia on konfliktis, mida inimene teha saab. Tavainimene siis. Kõik teie isikud jäävad anonüümseks. Esitan teile 3 juhtumit, pärast mida on kaasustepõhised arutelud ja lõpuarutelu. Nüüd kuna 2 juhtumit on Võsareporteril baasil, mis on toimunud Keilas ja üks, mis toimus siin samas Sotsiaalkeskuses, siis ma pean küsima, kas te üldse soovita seda läbi arutada.

Kõik: Naeravad. Noo teeme siis ära.

Janne: Selge, teeme siis ära.

4N: Ei minul küll selle vastu pole midagi.

Janne: Ütlen ka, et siin pole õigeid ja valesid vastuseid. Kõik arvamused on väga tere tulnud. Nii aga teeme siis algust. Selleks et põhiandmed saada, siis alustakski kohe siit otsast. Tutvustage end ja lisage ka meediakogemus.

4N: Ma olen 46 aastane. Haridus on kõrge. Sotsiaaltöö. No on olnud veel kokkupuudet, aga selliseid konflikte...ei mäleta. No „Võsareporter“ oli konflikti situatsioon. Et rohkem ei ole, aga kihvatanud on küll eriti sotsiaalteemadel.

5N: Olen 60aastane, keskeri haridus. Siin olen sotsiaaltöötaja. No otsesest vahetut ei ole, aga ma olen olnud ASN liige palju aastaid, peaaegu 10 aastat tagasi. Mingi 4-5 aastat olin.

6N: Minul kõrgem haridus, sotsiaaltöö, olen 46. Minul meediaga kokkupuudet ei ole. Loen ja vaatan vaid lehti ja vahest kihvatab meie töö teemadel.

7N: 43aastane, sotsiaaltöötaja ja kõrgharidus. Meediaga kokkupuudet ei ole. Tarbija olen vaid.

8N: 50aastane, kõrgem haridus, pedagoogiline. Meediaga kokkupuudet.....mul ju on kokkupuuteid kõvasti. Aga selles mõttes, aga ma ei ole ju konfliktsituatsioone pole pidanud lahendama, aga ennast kaitsma. Pigem on tulnud kohale vaatama kui toredaid asju teete ja see on ju tore.

Janne: Küsiks nüüd siis kohe paar soojendus küsimuste peale enne kui esimeste juhtumite juurde lähme. Et kui ma ütlen teile sellise sõna nagu ajakirjanduseetika. Et mida see teile ütleb.

4N: Minule ütleb see seda, et...ma ei oska täpselt seadust tsiteerida, aga ajakirjanduse eetika tähendab seda, et ajakirjanik ei tohi rünnata inimest, kes ei ole samal tasemel, kes ei ole avaliku elu tegelane, et selle inimese isiklikku elu ei tohi segada ja minu meelest selle vastu tohutult eksitakse. Et tegelikult nagu moositakse ära, või nii nagu sina (5N) ütlesid mingi show tehakse, et see on nagu hästi häiriv. Hästi häiriv eks ju. Et kellega sa millest räägid ja kust sa oma andmeid võtad ja kuidas sa oma nõ objekti siis kasutad.

Janne: Veel arvamusi?

5N: inimene on täiesti kaitsetu. Täiesti. Ajakirjandus ei ole mitte 4. võim vaid on 1. 2. 3. ja 4. võim. Sageli ka käitub nii, et inimene jääb täiesti kaitsetuks. Täiesti abituks. Ta ei ole võrdne ajakirjandusega vestlema. Nii et kui mingi lugu on siis see lõigatakse kokku. Et ta oleks vaadatav, et ta pakuks huvi, et ta oleks klikitav, et ta saaks punkte. Et ta siis kui tuleb jälle „Pealtnägija” ja ütleb, et täname, et te valisite meid jälle kõige populaarsemaks. Ja nii edasi. Inimene ta ei otsi tegelikult tähelepanu, tal on mure. Aga ta jääb kaitsetuks.

Janne: Kas see, et ajakirjanduseetika tavainimese puhul ei aita, nagu ma aru sain, aga kas see laieneb nt avaliku elu inimesele?

8N: No ikka. Tulevad need samad kontrollimatud faktid, et keegi kuskil jälle ütleb.

Janne: On veel midagi, mis seostub sellega?

7N: Eetika. Noh eetika on eetika. On see siis ajakirjandus või miski muu. Nõrgemat ei lööda. Maaslamajat ka ei lööda.

5N: Ei ole olemas kahte asja olemas eetiline ja mitte-eetiline ju. Ebaeetilist asja ei ole olemas ju. On olemas ainult eetiline.

Janne: Väga hea. Nendest samadest mõtetest läheks nüüd esimese loo juurde, mis on ilmunud aastal 2000 Eesti Ekspressis. Võib-olla siis teie (5N) olete siin sellega tuttav.

5N: Kui see nüüd sama lugu ei ole, kus ma ise Eesti Ekspressi vastu ei kirjutanud. Aga minu vastulause nuditi niimoodi ära, et loomulikult ei jäänud. Kuidas ütles minu vanaema, kuidas ta ütleski, et ega süü siin maailma hulkuma ei jää ja ükski mees süüdi jää.

Janne: Jah, et lugu ilmus aastal 2000 ja kandis pealkirja „Seaduse järgi tehtud patt”. Ma esitan teile sellest loost kokkuvõtte, pärast mida ma esitan teile eraldi erinevad olukorrad ja küsin siis teie käest, kuidas see tegelane peaks siis seal vastavas olukorras käituma ja kuidas siis teie vastavas olukorras käituksite. Ja pärast kui ma olen lõpetanud, siis intervjuu lõpus võin anda ka lugeda. Aga lugu ise on selline.
(Loen 1. kaasuse).

Kas on kellelegi tuttav?

8N: Mina mäletan seda lugu ja ta oli ka kuskil mujal, aga ma ei mäleta lahendust ega midagi. Ma mäletan seda suurt suma, mis seal ümber oli. Ja probleem oli vist sellest, et seda tütarlaste kodu ei jõutud üldse teha.

Janne: Selge. Ja nüüd siis tulevad eraldi juppideks jaotatud osad. (Loen osa 1).

4N: Mina arvan, et kuna ta tegelikult... mõnes mõttes see on ikkagi asi, mis avalikkust puudutab. Siis ta on ikkagi kohustatud selgitust jagama. Kuna ta ju esindab mingeid inimesi ja ajab kellegi teise asju. Aga noh kindlasti ei pea ta ette teatamata kohe. Aga ma arvan, et kui ta ikkagi esindab ja sellised kinnisvara asjad ja noh siin tekib kohe hästi palju küsimusi, et need proudad, kes selle tegid, et kas nemad on ikka elus veel ja kas ka saanud kaasa rääkida. Et ma arvan ta oli kohustatud aru andma sellest, aga mitte kindlasti nii, et keegi ründab ja kohe tuleb tulistada.

Janne: Aga mida siis teha, kui proua Heljas oli oma asjatoimetuste juures ja äkitselt tuli ajakirjanik . Mida ta oleks pidanud ütlema?

6N: Uue aja kokku leppinud. Millal sobib.

4N: Ma arvan, et lastekodusse pole üldse õigus nii sisse hüpata.

5N: Kellele ta aruandekohuslane oli?

4N: Ei mitte aruandekohuslane. Vaid et see on avalik asi.

5N: Ei seda on ta kindlasti. Aga ma ei saa aru, see kirikuõpetaja oleks pidanud saama vastuseid. Kes seda showd tahtis, kellel showd oli tarvis? Kas enne üldse ei küsitud või küsiti aga ei saadud vastuseid?. Kas muidu ei saadud kui ajakirjandusega?

Janne: Seal oligi õpetaja ja Heljase klaarimine ilma ajakirjandust kaasamata. Ja üks hetk koguduse õpetaja kaasas Eesti Ekspressi.

7N: Ju ta arvas, et ta ei saa asju, kui....

5N: Et teinekord on ka kohus selleks olemas. Keegi tahtis showd.

4N: Aga võib-olla tahtis keegi õigust ka.

8N: Ei tea miks loodetakse ajakirjanduse peale. Et kui ma tulen siis ma ähvardan, et pigem on ta hirmutamise vahend. Ja kui ta veel on prestiižne ajakirjandus nagu Ekspress oli siis on ikkagi see, et ma tulen ja ma sulle näitan. Et pigem on ta hirmutamiseks see ajakirjanik kaasa võetud.

5N: Oma nagu mõju või võimu.....jah suurendamiseks. Kui eelmise arvates on selged rikkumised siis on selleks kohus.

Janne: Selge. Lähme edasi. (Loen osa 2.)

6N: Välja viskama.

5N: Vot nüüd see oligi see koht, kus ta ei kontrollinud enam olukorda. Kontrollisid teised inimesed. Ja nüüd on ta veel kaitsetum. Nüüd on tema põhjus kohtusse minna. Inimesel on alati õigus öelda EI.

7N: Kas politsei kutsumine ei tule kõne alla sellisel juhul, kui keegi tungib minu asutuse või minu kodu territooriumile ja hakkab....ta tuleb ja teeb pilti.

4N: *Kodus kindlasti mitte.*

8N: *Töö juures samamoodi. Sa ei tungi minu kabinetti pilti tegema.*

7N: *No ei ole öelnud, et ei tee, aga kui ta on juba ära teinud, mis ma siis teen.*

5N: *Mina olen nii toetusest välja visanud rohkem kui korra. Sest ajakirjanikud tahavad ka pilti saada järsku. Toetusest kus inimene on psühholoogilisel nõustamisel. Ja ma olen tõesti ukse peal ees seisnud.*

4N: *Aga seal on ka mingid nüansid. Et kui ma olen tänava peal siis võib mind pildistada. Ma tahan öelda, et siin asutuses olen ma ka ju...ma pole avalikus teenistuses, mitte keegi pole, aga ma natuke kahtlen selles...kas mul on õigus...*

5N: *Alati on minul õigus EI öelda.*

4N: *Jah, noh mina ei teaks seda eksju.*

8N: *Ei mina usun ka et kui ma ütlen, et mina ei soovi, et mind siin töö laua taga pildistatakse siis ma ütlen, et ei tee pilti. See on minu õigus.*

7N: *Et kui avalikud me siis oleme. Et kui ma lähen tänavale....*

5N: *Aga miks koos pildiga peab vastust andma?*

4N: *Puht naisterahvana ma ütlen, et ma pole võib-olla valmis ja muud.*

5N: *Mis see pilt mulle juurde annab?*

6N: *Tegelikult on meil ju ka selline asutus, kus on nagu kliendid. Ja kõik ei ole nagu adekvaatsed otsustama. Nagu seal oli tegemist lastekoduga.*

4N: *Ja seal ei oleks nagu pidanud lastekodus...kindlasti.*

8N: *Ja isegi kui ta dokumente üles pildistab. Et seda ei tohi mitte.*

5N: *Absoluutselt.*

7N: *Aga mida siis teha, kui ta on juba teinud.*

4N: *Selles mõttes on ajakirjanduses mitu korda olnud ju, et see on see komisjon ju...eetikakomisjon ja tegelikult ajakirjandus kogu aeg saab mööda päid ja jalgu eksju. Alati ei pea ju kohtusse minema.*

7N: *No aga tegu on ju juba tehtud, et...*

4N: *Ma arvan, et sellega riskitaksegi väga tihti.*

Janne: *Mis see kokkuvõte on. Et mis seal kohapeal siis teha? Mida öelda?*

8N: *Mina oleks proovinud välja visata ja veel kangema ajakirjaga ähvardada.*

4N: *Või siis tõesti siis sinna toimetusse helistada ja...et tegu on tehtud, aga et kuna see oli minu tahte vastaselt, et ma nõustusin vestlema mitte pildistama siis helistan toimetusse.*

5N: *Mina ütlen selle peale, et mina ei kavatse mitte kunagi mitte ühtegi intervjuud anda mitte ühtegi pilti, kui juhataja pole minu kõrval või öelnud, et ma võin seda teha. Mina ei võta seda vastutust. Lase veel pildistada. Paberid kõik. Ei tule kõne allagi. Kui juhataja tuleb mu kõrval ja ütleb, et las pildistavad, andku minna. Aga mina ei lubaks, ma ütleks juhatajana ei.*

Janne: *Lähme edasi. (Loen osa 3.)*

5N: *Ta jäi kahjuks üksinda. Et ta ei võtnud kedagi kõrvale.*

4N: *Noo see ikka lõhnab juba kohtukeissi moodi.*

6N: *Minu meelest ka.*

7N: *Vot nüüd tekib küsimus, et kus ta õigust saab?*

4N: Et kas see ajakiri või ajaleht on nii soliidne et ta ikka annab sellele teisele poole veel niimoodi sõna?!

5N: No tasakaalustamise printsiibi puhul oleks ta kogu aeg pidanud sõna saama.

4N: No aga ei andnu sõna. Et ta käitub selle materjaliga ikka meelevaldselt. Et piisab kui ma selle rõhu panen juba teise kohta.

5N: No piisab pealkirjast ja piisab sellest pildist. Ta võib ka montaažiga teha nii et....

6N: Sa võid niisama sõnu öelda, et kui see on teises kontekstis siis ta ju mõjub teistmoodi. Kas siukest nõuet ei ole, et mul on õigus oma see tekst enne läbi lugeda?

8N: Sul on see õigus, aga kui sa ei tule selle peale seda küsida, siis ei pruugi ta seda sulle saata.

5N: Ja kui ta ka saadab siis ta võtab sellest selle teksti, mis talle sobib.

8N: No see mis lõpuks ikkagi avaldub, kas see sinu läbilugemine...ainuke asi sa saad siis näidata, et ta saatis mulle selle materjali, ma ütlesin jah, et see on nagu ainuke asi.

4N: No mingi teleklipi puhul....no pole muidugi võimatu, aga kui ta läheb õhtul AK'sse, siis ta monteeritakse seal pool tundi varem kokku ja kellelgi ei ole aega....

7N: Oota mis see küsimus oli?

Janne: Et kui proua Heljas avastab, et tema laused on kontekstivälised, mida ta tegema peaks?

8N: Ikka helistab kohe toimetusse, mis tema veel võiks teha.

7N: Väga must valgelt helistama ja kirjutama ja väga ametlikult hakkama pöörduma. Ja nõudma mingit vabandust või korrigeerimist järgmises lehes.

8N: Ta võib minna ka televisiooni ja hakata end seal avalikult kaitsma nii et kogu eesti rahvas näeb teda.

6N: Võtab teise lehe kõrvale, õhtulehe. Et siis on relv relva vastu, hammas hamba vastu. Väga vahva.

5N: See on ajakirjanduse pidupäev.

Janne: (Loen osa 4.)

7N: No meil on teisi ajalehti veel.

8N: Ma ütlen et tavaline inimene lähekski selle õnge, et nõuaks endale avaliku esinemise õigust kui sa lähed ja ikkagi küsida aga muidugi kohus ja politsei ja muud ei olegi.

6N: Aga avaldus politseile mis sa siis kirjutad sinna.

8N: Et mind on laimatud, see on laimamine ju.

4N: Aga katsu seda tõestada. Katsu endale leida selline advokaat, mis on vingem kui Ekspressi palgatud advokaat.

6N: Annab tõestada....tõesti.

4N: Et see on ilmselt hästi hästi keeruline.

Janne: Võin öelda, et proua ei saanud ka teisi ajakirjanikke. Teised keeldusid, pidades seda juhtumit liiga konfliktseks ja raskeks. Aga lugu läheb edasi (loen osa 5).

7N: Kohtusse. Nüüd on küll kohtusse. Tõendid olemas ja. Et just nimelt nende artiklite pärast. Ikka kohus kuhu mujale sa lähed...

Janne: Selge. Et siis kohus. (Loen osa 6).

4N: Psühhiaatri peale mõtlesin juba eelmise punkti juures. Konkreetselt praegu.

8N: Ohvriabisse.

5N: Psühhoterror.

7N: Eesti on ju nii väike ka, et siin on ju 5 ajalehte ja....

Janne: Üks asi, et proua Heljas pöördub ohvrikaitssesse aga teine asi, et tema maine on reaalselt kannatada saanud. Kas ta selle vastu saab nüüd midagi teha?

4N: Avalikkuse ees...?

5N: Terved perekonnad elavad selle all.

4N: Jaa kus sulle nagu tõmmatakse see kaela ja sul ei ole jõudu sellega tegeleda.

5N: Ämber pähe tõmmatud solgiga.

4N: Aga kui on nii piisavalt kangust, et minna. Kui see krimm asi on algatatud siis tegelikult on ju asi kusagilt kohtusse antud. Mina arvan, et kui mu süda oleks puhas siis ütleks et andke siis minna.

5N: Et kuskilt on ju see algsest põhjusest päris kaugele mindud. Mille pärast tema juurde mindi ja nüüd läheb asi muudeks kaitsmisteks. Et praegu nagu seda asja miks mindi, seda nagu ei arutatagi enam. Et see on hoopis teine kaevikusüda.

4N: Jah ega mina ei oska siin muud lisada.

8N: Raha on ja jõudu on...

4N: Jah just seda on siis on nagu lootust. Aga suhteliselt hale tundub see olukord küll.

5N: Küll aga seda meedia ometi ei kajasta, kuidas tema ennast puhtaks peseb.

7N: Et maine jääb ikka määrituks.

4N: No jah aga mingi hetk sa saad ju kohtusse anda selle Eesti Ekspressi ka.

4N: No saab küll. Eesti Ekspress päris sageli kajastab väikese lõiguna, et ASN jne. No siis tulebki „Pealtnägija” või muud selline. Aga kui sul on nii palju jõudud, et seda mainet puhtaks pesta. Aga kõigepealt tuleks see tõde siin jalule seada.

Janne: Selge. Sellega see lugu lõppes.

5N: Aga ringkaitses oli ajakirjandus nii moodi siis....

4N: Jah, kube kurb on mõelda.

8N: Aga vähemalt 2000....

5N: Noh mis see 10 aastat, 12 aastat meil siin ikka nii väga muutnud on.

Janne: Aga ma nüüd liigungi järgmise looga aastasse 2010 ja 2011. Ma näitan teile nüüd siis esimest „Võsareporterit” reportaaži mille nimi on „Keila prouad kisuvad keldriboksi pärast kurja vimma”, mis tehti aastal 2011 juuni kuus. See on 8 minutit pikk ja pärast seda mul on küsimused. (Vaatame reportaaži)

7N: Elu ei õpeta ka kohe midagi inimestele.

Janne: See on siis esimene lugu. Mis te siis arvate?

6N: Millest?

4N: Ma ei tahaks ka mitte midagi arvata. No nagu natuke rumalad inimesed, kes kutsuvad endale „Võsareporter”....ma aegajalt olen näinud, kus „Võsareporter” ikka ka midagi lahendab või mõjutab. No nii nagu öeldakse et ta on lihtsa inimese „Pealtnägija”. Aga ma ei oska kohe midagi öelda.

Janne: Mis te siin loos kõige enam tähele panite, mis teil silma jäi?

8N: Mina mõtlen alati selliste lugude puhul. Mis kuradi pärast peab võsa alati kohale tormama. Aga see sama värk, et noh...kalli aja raiskamine.

4N: No aga kellelegi tehti ju liiga. Keegi ju tundis, et talle tehakse liiga. Ja ta kutsus, küsis abi. Aga ma ei usu nagu väga seda teist prouat, et mis sa karjud. Ja läksid käiku sellised sõnad nagu joodik ja.

6N: Vaata see on see, kui sul midagi enam öelda ei ole, et sa lähed isiklikuks.

8N: Aga see mees oli teisest korterist ja niisama prügiämbriga seal. Aga see sama et loomulikult uut ei võeta vastu...mul jooksis mõte praegu kokku.

7N: Mina panin tähele seda, et kõikidele küsimustele üritasid nad vastata. No miks? Nad lähevad nii hoogu. Et kui Pets oleks küsinud, mis värvi su aluspüksid on, nad oleks seda ka öelnud. Et kuidagi ma ei pea vastama kõikidele küsimustele. Et tule nüüd nagu kaine mõistus appi.

6N: Võsapetsi saadet poleks ju üldse vajagi, kui inimesed ise ei roniks sinna.

8N: Ja just nimelt. Aga vaata siin ongi seesama ,et ma kutsun kohale ja hirmutan ja näitan. See on see meeidaga ähvardamine. Ta ise ei mõtle üldse selle peale, mis tema endaga juhtub kuivõrd häbisse ta võib jääda. Või noh et või millise negatiivse/positiivse tähelepanu ta pälvib. Ja kusjuures mõlemad pooled lasevad ära kasutada.

6N: See et inimesed ei oska kuskil rääkida, kui et peab kaamera kohale kutsuma.

8N: Aga siin on ikkagi see sama värk, et see signaal, et ajakirjandusel tundub olevat tavalise inimese jaoks eriti suur vägi.

5N: Esimene, teine, kolmas ja neljas.

8N: Jah, et see tundub olevat midagi ülimuslikku, veel ülimuslikku kui muud seadusandlikud organid.

5N: Eks nad ise ka usuvad.

4N: Aga ei olegi ju vahendeid. Sest et kui mina rääkisin oma X riigi onuga (olgu muld talle kerge), et seal minnakse ikka kohe kohtusse, et seal on isegi kerge asja eest kohtusse minek. Ta rääkis ikka naeruväärseid lugusid.

5N: Kui sa ei küsigi üldse minu käest mingeid asju, siis isegi see on protestiks piisav.

4N: Mina nagu arvan, et meil on paljud asjad reglementeerimata ka. Ja ma arvan et ebaõiglust on ka ja just inimesed ei tea ka oma õigusi ja mingid asjad on reglementeerimata ja noh...

6N: Inimene ei oska kaitsta ja kehtestada et tal on õigused.

7N: Ma seal mõtlesin et juba selle korteri ostu puhul oli selgeks rääkimata, et kes ja kuidas ja mis kohustab.

4N: Ja jälle inimene ei tea. Loogiline on, et seal on ju mingisugune osa tema osa.

Janne: Aga mis te arvate, et olete nüüd maininud mitu korda, et meediat peetakse 1. 2. 3. ja 4. võimuks et kui inimesed sellise suhtumise ja arvamisega on, nad ei pruugi küll seda nii teadlikult sõnastada, aga suhtumine on. Kas see siis annab ajakirjandusele teatud eelised?

8N: Loomulikult. Kõik mis Õhtuleheski on, on tõsi ju.

7N: Kasutatakse relvana nagu ajakirjandust.

Janne: Mis te arvate kas eelised tulevadki selle peale välja mängimisest, et inimesed peavad neid rohkem kui 4. võimuks?

8N: Mina arvan küll. Ja ja kuna ta ikkagi....laiade rahvamasside toetus on tohutu ja see on ka ikkagi mis mõjutab ja nahaalsemaks ja napakamaks seda ajakirjandust kipub tegema.

5N: Vaadake ikka mis on kahe väljaande tiraaž. Mis on Õhtulehe tiraaž, mis Sirbi tiraaž. Ma näen palju vaeva, et Sirpi lugeda. See on tõsine, tihe lugemine. Mul läheb kümme minutit 3 lehe lugemiseks. Vot mis on nende kahe lehe erinevus. Sealte see tuleb.

7N: Kui ei ole nõudlust....

4N: No jaa, et noh ilmselt on ju kõike vaja. Ka meelelahutust. Aga mina ikkagi ka kasvõi seda sama „Pealtnägijat”, ikkagi ma vaatan seda...

8N: Ja sa kehitad järjest tihedamani õlgu, et mis see nüüd siis oli. Minul on täpselt sama lugu. Ekspressi ei telli ma enam ammu rääkimata...noh ma isegi ei tunne puudust, et ma teda enam ei loe.

4N: Eile tulin rongiga linnast ostsin Kroonika.

6N: Ma ostsin Naistelehe nii tore oli.

Janne: Siin ka, et osaliselt juba mainisite ka. Aga kui me võtame selle tavainimese ja meedia, millest siin need konkreetset konfliktid seisnesid?

5N: Piinlik oli.

8N: Kõigepealt see sama, et kui tuleb ikka selline kontrollimatu sõnavaling kellegi arvelt ja sina lihtsalt lasedki toimuda. Siis ma arvan, et see ei ole õige käitumine.

4N: Mina arvan, et eesmärk ei olnud ju tõe jalule seadmine. Eesmärk oli show.

5N: Puhtalt show nimel olid seal.

4N: Et kaks tädi kraaklesid.

7N: Et filmida seda kui õhutada seda kuidas kaks inimest või kolm inimest omavahel õiendavad. Et see ei ole ju võim. Võim on ikkagi see kui sa ohjad ja kui ma olen mingi asja välja mõelnud ja ma tahan midagi välja selgitada ja ma kasutan selleks inimesi, siis ma pean neid inimesi ohjama. Et nad teevad seda, mida mina nagu tahan. Et see läheb minu selle tahte järgi. Aga kui ma lihtsalt filmi ja õhutan tagant ka. Võib-olla on see ka võim?!

5N: Kui seda kahte lugu võrrelda siis ühe puhul ajakirjanik sõitis sisse. Teise puhul inimesed ise kirjutavad. Nad teavad suurepäraselt, mis on saade Võsapets. Nad ju teavad, nad ju ise kutsusid.

Janne: No siin praegu üks inimene kutsus.

5N: Okei üks inimene. Aga ise kutsus, et siin on ka teisel inimesel õigus ennast kaitsta ja öelda EI, minul on täna üldse teised plaanid või mulle ei sobi, ma ei taha.

Janne: Mis te arvate, miks seda „EI” sõna ei tulnud sealt praegu?

4N: Siis ta oleks jäänud negatiivselt ja ühepoolset. Ma arvan, et lugu poleks siis tulnudki.

8N: Ega see Liia võib-olla ei tunnegi end süüdi. Et ta ei saanud võib-olla arugi, et mis seals ikka. Võsapets kohal ja filmib natuke ja....

5N: Mina ütleks et Võsapetsil ei ole midagi ette heita suurt, sest tema tegi seda saadet, seda formaati nii nagu ta on seda kogu aeg teinud. Selles mõttes ta tegi selle ausalt ära, see ongi see ja sealt me ei ootagi muud.

8N: Mõned ootavad.

6N: Mõnes mõttes on tänuväärne. Inimesed hakkavad omavahel suhtlema. Nad kas karjuvad või röögivad, aga nad suhtlevad.

4N: No vaata siin oli ikkagi see kahe võrdse partneriga tegemist. Kes oleks võinud ka keelduda või ära minna. Mina ütlen et proua Liia ei jätnud ka head muljet. Et oleks võinud ära minna aga tulid inetud seletused. Mul pole kahju ka kumbagist prouast. Aga olen mõningaid saateid vaadanud ja tehakse inimesed veel rumalamaks ja ta nagu narrib ja alandab neid ja laseb neid tervel Eestil vaadata.

Janne: Mis te arvate, kas see lugu võis mõjutada nende inimeste mainele või teistele teguritele?

4N: Loomulikult, kui keegi ütleb telekas minu kohta joodik. Ma arvan, et ma ikka elan seda väga pikalt üle. Vaevalt et need prouad müüdi teletähed on. Ma arvan et see on väga ebamugav.

5N: Et kui sa ise ei maksa ja pole huvi tundnud, et ta sai iseenda pihta nii palju negatiivset.

4N: On, on. Et ta ootas mingit õiglust. Kui sa selle Võsapetsi kutsud nii moodi prauh.

7N: Huvitav et sellise asja peale Pets tuleb. See on ju jama asi. kas tõesti muid lugusid polnud siis võtta.

Janne: Aga kui siin nüüd Peeter Võsa eelnevalt nägi, et ta tutvus dokumentidega, et ta siin ka ütles, et kus üldse võetakse, et õigus on keldrile. Aga kui tuli üldse välja, et siin ei ole lugu. Naisel ei ole õigust. Kui eetiline oli võsal seda lugu teha ja mis oli see ajend?

5N: See oli meelelahutus saade.

8N: Minu meelest ei lähe see Võsapetsi saade üldse eetilise saadete hulka.

4N: Ajakirjanduseetikaga lipulaev ta kindlasti ei ole. Aga veemöödik ikkagi oli seal luku taga.

5N: Aga see on tellija soov. Seda saadet poleks kui....

8N: Samamoodi on olemas saated nagu „Saladused” ja „Suletud uste taga” ja „Naistevahetused” ja „Kodutunded”.

7N: "Saladused" on lavastatud. Ta otseselt liiga ei tee.

Janne: Ja seal on teada antud, mis tingimustega tuleb inimestel arvestada. Aga sellisel juhul nagu „Võsareporter” inimesi ei hoiatata. Aga mis te arvate, kas selles loos oli üldse võitjaid või kaotajaid?

5N: No peale Kanal 2 ei midagi.

4N: Seal mingit tulemust küll ei olnud. See oli puhtalt kahe tädi kisma.

6N: Iseasi kui ta läheb sinna poole aasta või aasta pärast tagasi ja küsib kas on nii ikka. Aga ta ei tee seda.

Janne: Siin vahepeal mainisite naabrimehe sissetulekut. Mis te arvate, miks ta tuli?

5N: No põnev ikka, Võsapets tuli kohale.

Janne: Kuna ma tegin seal ühe prouaga intervjuu siis tuli välja et see härra oli proua Liia elukaaslane. Kas see nüüd muudab teie silmis, see teadmine, et mindi õue garaaži ust kinni panema koos oma mehega ja tuli „Võsareporter”. Kas see teadmine, et see härrasmees polnud päris suvaline naabrimees, kas see nüüd muudab midagi? Põhjendab see inimese kaasatust loosse?

7N: Kaitses oma naist

4N: Minu meelest mitte. Ta oleks võinud ära jääda.

6N: Sümpaatsemaks see teda küll ei teinud, et koristagu oma naine ära. Kättpidi tuppa vedama.

8N: Mina arvan, et igaiüks käitus oma parima äranägemise järgi kaasa arvatud Võsapets. Ta ei kobisenud ja ei kommenteerinud.

5N: Ta tegi ühele kanalile ühte saadet nagu formaat ette näeb.

Janne: Aga lähme siis järgmise loo juurde, mis teile on ka tuttav. Et vaatame selle uuesti üle ja siis räägime. (Vaatame lugu „Sotsiaalmaja elanik nutab taga ema kappi”, Peeter Vösa, 06.04.2010).

RIINA: Ei olnudki väga jube vaadata. Selles mõttes ei ole, et ärevus tuleb sisse.

5N: „Eks oletasid” kogu aeg.

7N: Küsimust ju ei olnud, mida sa pidid ütleva.

4N: Kõik saavad aru, et tegemist on vaimupuudega inimesega ja eetiline ajakirjanik oleks jätnud ikkagi minu arvates selle loo...või ma ei tea. Noh see kuidas ta küsis, mis sul lindi peal on, mis kala see oli, täiesti ebaolulised küsimused. Ta ju lollitas Lemmit. Et kildu ja nalja saada.

5N: Maksimaalselt rõhuda tunnetele.

6N: Ma mõtlen praegu kas ta oleks saanud üldse lugu teha, kui sina poleks mingit intervjuud andnud.

RIINA: Tead ilmselt ei oleks. Ma ei oska öelda. Olgem nüüd ausad. See mis me seal korteris tegime. Noh ei olnud ju kõik peensusteni läbi räägitud. Me tegime seda oma parema äranägemise järgi.

6N: *See inimene poleks lubanud meil mitte midagi ära visata ja teha.*

Janne: Sina olid seal nüüd 3. allikaks kaasatud. Kas sa praegu teeks midagi teisiti, kui sama olukord tekiks?

RIINA: *No tead ma peale seda isegi mõtlesin, kas ma nüüd üldse keelduksin. Ma ei tea. Kui see plaks nüüd niimoodi tuleb....ma ju nägin teda siit...ei linnavalitsusest helistati, ta ju läks algul sinna. Teda ei võetud jutule ja siis kui ma tulin siia kööki juba siis ma nägin. Ja mulle tundus ebaõiglane, et nii sageli paned ukse lukku või peidad ennast ära või ma ei oska öelda, mul on selline tunne, et ma pean selgitusi jagama. Aga mis mind nagu kõige rohkem häiris oli see urn. Sest see urn polnud kordagi probleemiks. Ja see et see Pets käskis selle urni kaasa võtta, intervjuus on ka see koht, kus ta küsib, kas sul urn on ikka kaasas. See on minu jaoks nii inetu ja siis ma tookord juba mõtlesin et ma oleks tahtnud selle veel välja öelda. Miks ma istusin näiteks. Sest mul ikka tuli väike jalavärin. Mis ma teeks teistmoodi. Ma ei tea see on natuke ehmatuse hetk.*

6N: *Palju nad ette ütlesid, et nad tulevad.*

8N: *Võsapets ei öelnud midagi ette et nad tulevad. Siit köögist nägime.*

5N: *Ja mõtled et palju sa tead ette.*

4N: *No see ongi tema stiil, see üllatus...*

Janne: No sama ka see keldriboksi looks proual oli täielik üllatusmoment. Aga kui palju nüüd sina intervjuu andnud, kui palju eetrisse läks ja palju välja jäi?

RIINA: *Minu meelest me rääkisime pikemalt. Me natuke vaidlesime...ma ei mäleta enam täpselt. Tead ma olin närvis ka.*

8N: *See tugisiku jutt oli pikem. Ma arvan et ma olin siinsamas köögis.*

RIINA: *Ma ei saa öelda, et mu teksti oleks palju muudetud.*

8N: *Ühtegi nime ei tohi mainida, seda sa ütlesid.*

RIINA: *Ja kuklas hoidsin kinni seda, et tegu on vaimupuudega inimesega ja et seda ei tohi öelda samas...*

Janne: Kas Võsa Peeter püüdis kellegi teisega ka teha intervjuud siit majast?

RIINA: *Ei siit mitte. Ta läks algul sotsiaalnounikku juurde, aga tema ei võtnud. Ja pressiesindaja ka ei võtnud.*

Janne: Kas keegi oli veel siin, kui Võsa oli?

8N: *Mina olin siin köögis.*

Janne: Mida see juhtum kõige paremini õpetas?

8N: *Selles töös peab alati ootamatusteks valmis olema.*

6N: *Teine asi see, et kõik lepingud on vaja kirja panna. Et mis sa inimesega räägid ja kõik kokkulepped peavad olema kirjalikud. Ma hakkasin pärast mõtlema, et me lihtsalt rääkisime, aga me oleks pidanud võtma allkirjad. Et sa olid teadlik, me leppisime kokku.*

4N: Kui seal oleks tõesti midagi väärtuslikku läinud...

5N: Meie oleks võinud tõepoolest teha nii et nõ kliendikoosolek ja panna kõik paberile. Et see annab meile kaitse. Et sa oled teadlik, seal oled nõus, andsid allkirja.

7N: Aga lemmi üldse enne ei kurtnud.

RIINA: Ega tema ei kaevanud. Sõbranna kutsus.

7N: Tegelikult manipuleeriti ja kasutati ära.

4N: Absoluutselt.

6N: Mina isegi kuulsin et Lemmil oli pärast häbi ja paha olnud. Et tehti nagu lolliks.

4N: Ja siis hakkas nagu küla vahel lärm. Näe et sul tehti remont ja...fakt on see, et loomulikult me teemegi selle hooga ära.

Janne: Mis sa arvad, kas sulle RIINA tehti liiga?

RIINA: Ei. Ei. Ei ma ei saa seda....tunnet mul ei olnud. Ma ei saa öelda, et mind oleks lolliks tehtud. Ma tean et ma olin hästi ärevuses, kui ma vaatasin seda lõiku kodus. Et tahetakse lolli ametnikku näidata. Kerge on naeruvääristada.

Janne: Mis pärast juhtumit sai, kas tuli tagasisidet ja millist?

RIINA: Kõik tuttavad sotsiaaltöötajad kirjutasid ja küsisid, kus sa selle klaasist heeringa panid.

8N: Ja seda küsiti ka kas sa oled nime vahetanud.

RIINA: Ja mõni arvas, et kas ma olen nalja teinud ja öelnud et nimi on Pille Sock. Eks Keila peal natuke käis aga see oli maksimum kuu.

Janne: Et negatiivset, nagu aru saan, ei olnud?

RIINA: Ei. Ma arvan ka, et ...see klipp oli tehtud selles mõttes, et sama Eevi kes kutsus, et näe tal olid siin hunnikud ja asjad. Ma ei ole ilmselt...rääkige teie.

5N: Otsest süüdistust ei tulnud, kui vaid kala.

RIINA: See urn oli tähtis, et oleks kapi peal.

7N: Aga seda väitis sõbranna.

8N: Mina arvan, et ühise joomingu käigus tekkis idee ja...

5N: Mina arvan et nii kaua kui on sellel saatel vaatajaid nii kaua ka tehakse. See on meelelahutus nii kaua klikitakse ja....ikkagi kasutatakse meediat kui võimu.

Janne: Kas konkreetse juhtumi juures kutsus „Võsareporterit” kohale Lemmi sõbranna?

Kõik: Jaa, jaa.

Janne: Kas siin on võimalus ja peaks karistama reporterit, et ta tegi loo inimesega, kes teda isegi mitte kohale ei kutsunud?

4N: Põhimõtteliselt loomulikult.

Janne: Kas reporter on karistatav? Ja reportaaž?

4N: Ma ei kujuta ette kui mina nüüd teen mingi loo

8N: Pille Sock võiks olla pahane.

RIINA: Jah. Aga seda nad helistasid mulle enne saadet ette. Seda said teada, et on vale nimi. Enne saate eetrisse minekut helistasid ja vabandasid, et minu nimi on valesti. Ja küsisin, kas ei saa ümber teha, nad ütlesid, et ei, et saade on juba valmis. Aga kuskilt said nad teada. Kes iganes kes seda läbi vaatas ja keegi pidi mind teadma. Aga kas saab karistada...

5N: Kas peaks karistama. Siis peaks Pille esitama ju...

4N: Mina mõtlen et tegemist on vaimupuudega inimesega...

6N: Samas on ta ju teovõimeline. Ta ju vabatahtlikult andis intervjuu.

7N: Aga kes karistab ja mis kohusega. Sellega peaks olema mingi reegel ja kui reeglit ei ole ei saa ka karistada.

8N: No siin on nüüd sama et kui ma mingi nõukogusse pöördun....

7N: Aga ei saa ju pöörduda

6N: Kui ta oleks eestkostev siis eestkostev...aga kuna ta on täiesti teovõimeline...

Janne: Aga mis te arvate, mis sellist inimest ja kas keegi üldse kaitsebki?

4N: Ei kaitsegi. Sellist lihtsameelset inimest. Olgem ausad seal ei olnud ka erilist konflikti. Ma arvan et kui ta nüüd sinna tuli, et sotsiaaltöötajad nüüd nii omavolitsesid seal, et tegelikult oli ju kõik korras. Võib-olla seal tõesti omistati mingeid asju. Aga kui ta nägi ja kuulas selle jutu seal ära, et tegelikult on kõik enam-vähem korras, et ühtegi väärtust ei ole kadunud. Et tal tekkiski idee, et võtame selle ema urni kaenlasse ja saame loo. See on tohutult inetu. Kujutate ette kui keegi kiristu veaks, see urn on ju samasugune.

7N: Kes Lemmit kaitseb siis?

5N: Aga kas Lemmi tahab et teda kaitstakse?

4N: No ma arvan nad olid ärevuses millal Võsapets tulema hakkab.

Janne: Sina ei tunne, et sulle oleks liiga tehtud. Kas siis on siin selline konflikt konkreetselt Lemmi ja „Võsareporter“ puhul. Kas seda saab nimetada konfliktiks?

4N: Et Lemmi ja Võsa puhul?

6N: No teiste silmis vist küll aga Lemmi silmis küll mitte. Tegelikult teda pärast tõi maa peale tema oma kaastöötaja reageering ja suhtumine. Tollel hetkel tema küll aru ei saanud.

8N: Et kui kogu seda Võsapetsi vaadata, et neil on ju hea meel, et kaameramees tuleb. Et näed kõik on õnnelikud ja võtavad Petsi kui sõpra. Et nemad ise ei tunne end küll kuidagi halvasti.

Janne: Kui tuleb veel mingi ajakirjanik, siis kes sotsiaalkeskust meediale nõ vahendab?

RIINA: Põhimõtteliselt me oleme peale seda rääkinud pressiesindajaga. Aga tead ausalt öeldes alati ei usalda isegi mitte oma pressiesindajat, sest pressiesindaja tead tahab ka tihtipeale...ta ei jõua kõikidest teemadest aru saada. No ei ole valmis vastuseid. Tuleb lihtsalt, et ei räägi.

Janne: Kas pärast seda juhtumit on tehtud kommunikatsiooniplaan, et kui peaks olukord korduma, et mida siis teha. Olete kuidagi kindlustanud oma tagalat. Kuna nüüd kogemus on olemas.

4N: Tookord küll rääkisime, et peaks olema ja peaks tegema. Ja ei oska ju. Me võime siin mingisuguse kommunikatsiooni strateegia välja töötada aga siin selles sotsiaaltöös...aa meil oli autoavarii kus oli ka meie auto. Ja sealt läks mööda ühe ajalehe peatoimetaja. Mina ka hästi ärevuses, sest meie töötaja ka. Ja siis helistas pressiesindaja, et teeme loo. Ja ma läksin nii närvi, et ole nüüd inimene.

8N: Ja kui see teine pool oleks olnud tundmatu inimene siis oleks lugu tulnud.

4N: Aga kuna teine kannataja pool avarii oli toimetusega seotud inimene siis oli kohe et „ei tee lugu”. Ühesõnaga et omasid ei noki aga võõrastest teeme küll. Aga jah peaks tegema küll plaani. Oleme saanud kõik mingeid koolitusi....

8N: Mina olen saanud Lastekaitse liidu kaudu, et kuidas suhelda ja kuidas välja näha.

RIINA: Aga seda konfliktis käitumist, loomulikult...ma teen koolituskava. Et kutsuda kedagi rääkima, kes räägiks, kas ma üldse pean rääkima või keeran ukse lukku ja ei pea rääkima.

8N: Mina arvan et mida avatum sa oled seda lihtsam. Muidugi kui su kõne ära hakitakse selle eest sa ei ole kaitstud aga teatuid asju sa saad kontrollida, mida sa kommenteerid.

RIINA: Noh kõik need suured sotsiaaltöötajaid süüdistavad artiklid....tahaks nii väga kirjutada ja öelda midagi ja seetõttu ma tunnen ka et ma ei saa nagu ust lukku keerata. Ja sotsiaaltöötaja amet pole ka väga väärtustatud. Aga kui ma tunnen et mul on midagi öelda siis ma pean ka ütleva, mitte jooksma ja näitama oma välkuvaid kandu.

Janne: Kui nüüd kõik need juhtumid kokku võtta...Kui öeldakse konflikt meedia ja tavainimese vahel, mis see tähendab?

4N: No tähendabki et see ei ole võrdsete osapoolte vahel. Ja osapoolte tasakaalustamiseks peaks olema mingi organ, kes seda nõrgemat poolt siis....kes on alati inimene, kaitsma asub.

Janne: Kas see on üldse probleemiks?

Kõik: Ikka on

Janne: Kui tekib selline konflikt, siis kes selle lahendama peaks?

4N: Mina ei tea seda avaliku sõna nõukogu kui palju. Kuivõrd sõltumatud nad on ajakirjandusest. Kes sinna kuuluvad. Ja konflikti puhul alati sõltub ka ju räägusest.

Näiteks see esimene juhtum, mis me kuulasime. Et kui sul on nii tõsised süüdistused kaelas siis peaks olema mingi kompensatsioon.

8N: Mina arvan, et inimene ise võitleb niikuinii. Kui meediaorganisatsioon hakkab lahendama siis võib see ikka olla kallutatud. Keegi kolmas sõltumatu peab olema. Aga kui ma hakkam kohut ootama siis ma saan enne selle südameataki. Keegi kolmas veel peab olema.

Janne: Millised on siis praegu teie teada olevad vahendid et lahendada konflikti?

4N: Ilmselt see sama ASN, mida ma tean...ja teine on kohus. Ega muud ei olegi.

8N: Ega ma ka tea praeguses hetkes, et oleks midagi

4N: Võib-olla kui meil oleks mingi teine telekanal, kes oleks selline ja seisaks selle eest väljas, et võib-olla siis.

8N: Võib-olla eetikakomisjonid ka...samamida nemadki nii väga teha saavad.

4N: Kommentaarid aitaksid ka ainult siis kui inimene oma nime alt kommenteeriks.

8N: Kokkuvõttes, äga väga midagi eriti ei olegi.

LISA 5. Eesti Ekspressi artikkel „Seaduse järgi tehtud patt”, Madis Jürgen, 20.04.2000

Eesti Ekspress 19. aprill 2000

Magnet

FOTOD INGMAR MUUSIKUS

HÄÄLEKAS VAIDLUS: Pastor Peet Jürgenstein ja Mari-Anne Heljas omavahel.

PETTUS Ameerikas elava vanapreili Aime Nii (93) kingitus sattus Jaani koguduse asemel hoopis vahendaja Mari-Anne Heljase käsutusse. Seaduse järgi tehtud patt . Madis Jürgen

madis@ekspress.ee

On laupäev. Mere kohalt hoovab nii paks udu, et Tallinnast Viimsisse sõites pole kallast nähagi. See tähendab, et varsti läheb soojaks.

Viimsis, Lepa tee 7 eralastekodus (Tallinna Perekodu) räägitakse kõva häälega. Rääkijad on perenaine **Mari-Anne Heljas** ja Los Angelesest kohale sõitnud pastor **Peet Jürgenstein**.

Pastor on kunagi Estonia teatri ooperikooris laulnud. Tema Tallinnas külma saanud bariton kipub bassiks üle minema.

Jürgenstein: "Preili Aime tahe oli see, et tema vara saaks Jaani kogudusele!"

Heljas: "Me ei ole selles asjas nii kokku leppinud!"

Jürgenstein: "Aga ise kirjutasite alguses kogu aeg preili Aimele, et te töötate Jaani kirikuga käsikäes."

Heljas: "Töötasimegi."

Jürgenstein: "Jaani koguduse juhatus ei teadnud midagi, mida te preili Aime rahaga teete!"

Heljas: "Kallis inimene! Saage aru! Me oleme täiesti iseseisev juriidiline isik. Preili Aimel ei ole siin midagi tahta!"

Los Angelese kesklinnas, 10 minutit Hollywoodist

Augustis 1997 läheb vanapreili **Aime Nii** oma kahekorruselises majas ust avama, aga ei saa tükil ajal ust lahti. Ta on kutsunud külla oma koguduse õpetaja Peet Jürgensteini.

Preili vabandab, et on väga närviline, magamata ja vaevatud. Ütleb, et ta on juba kaua tahtnud õpetajahärrale ühte asja rääkida, aga pole söandanud.

Preilile teeb muret, et ta tahab kinkida Tallinna Jaani kogudusele oma vanematele kuulunud kaks Tallinnas asuvat maja. Neid kinkimiseasju korraldab Tallinnas Jaani koguduse juriidiline nõustaja Mari-Anne Heljas. Ja vee üks asi - ta on saatnud Tallinna 100 000 dollarit oma venna Alfredi raha, et Jaani koguduse juurde loodaks tütarlastekodu. Ka tütarlastekodu rajamist korraldab Tallinnas Mari-Anne Heljas.

"Siis on sul ju kõik toredasti!" ütleb õpetajahärra Jürgenstein oma baritonihäälele. "Sul on head sõbrad, kes sind aitavad."

Preili raputab pead.

Mari-Anne Heljas ostis selle raha eest Viimsisse ühepereelamu (maksis selle eest 70 000 dollarit). Ja praegu elab selles majas Mari-Anne Heljas ise ja üks 15-aastane tüdruk (hiljem tuleb tüdrukuid juurde). Ja Jaani kirikuga pole asi kuidagi seotud.

Ka majad, mida preili Nii kavatses kinkida Jaani kirikule, on sattunud Mari-Anne Heljase juhitud Tallinna Tütarlastekodule. Preili Aime kallid kodukirik pole saanud mitte midagi.

Preili Aime on oma loo hinge pealt ära rääkinud.

"Ma palun teid, kallid pastor, aidake mind!"

Ülevaade aastatepikkusest probleemist

Preili Nii ja Mari-Anne Heljase kirjavahetus on nii mahukas, et paljundusmasinas lõpeb tahm, enne kui kirjavahetus sealt läbi lastud saab.

Nende kirjavahetus on täis kristlikku retoorikat, armastust ja kallistusi ja soove Kristuse lähedaloleku järele. Kohati on nad nii poeetilised, et kuidagi ei raatsi tsiteerimata jätta.

Armas preili Aime. Meil on sel aastaajal jälle varajane kevad. Maikuus õitsesid kõik korruga: maikellukesed, nurmenukud, kullerkupud, toomingad, õunapuud ja kohe ka sirelid. Ka teie kodukask on end täies suvehtes laiali laotanud.

Raha, mis tuleb korterite üürist, peale riigimaksude mahaarvamist kannan Jaani koguduse arvele. Nõnda olete te ju otsustanud. (Nii kirjutab Mari-Anne Heljas preili Aimele maikuus 1994.)

Mõni päev hiljem avab Mari-Anne Heljas Tallinna Pangas Tütarlastekodu arve ja laseb sinna kanda preili Aime 100 000 dollarit. Jaani koguduse arvele ei kanta ei sel päeval ega edaspidi kroonigi Los Angelesest tulevat preili Aime raha. Kokku tuleb seda 151 000 dollarit.

Kui preili Aime raha on üle kantud Tütarlastekodu arvele, pole preili Aime selle raha üle enam mingit voli ega sõnaõigust. Seda raha käsutab laekumise hetkest Heljase juhitud Tallinna Tütarlastekodu.

Heljas ostab Tütarlastekodule Viimsisse maja. Ta plaanib preili Aime raha eest osta veel korteri kesklinna - lastekodu ülalpidamiskulude katteks. Nii ta ka teeb.

Mari-Anne Heljas on kahtlemata andekas inimene

Tal on haaret ja lööki. Ta jätab endast sümpaatse mulje. Ta toimetab väsimatult. Ta tunneb seadust. Ta on töötanud advokaadina ja ta on võidelnud Eesti omandiks õigeusu kiriku varad. Ta korraldab oma asjad nii, et kui keegi peab tema samme suliteмбуks, siis tõestada seda lihtne ei ole.

Septembriks 1995 on Heljas majad Graniidi tänaval preili Aime nimele registreerinud. Kõik on valmis selleks, et preili Aime saaks nad kinkida Jaani kirikule. Ja siis juhtub midagi kummalist. Äärmiselt segastel asjaoludel loobub Jaani Kiriku Nõukogu preili Aime pakutud üürimajadest.

Jaani Koguduse Nõukogu leiab äkki, et ilmselt on vanapreili Aime seal Los Angeleses oma kinkimise plaanid ümber mõelnud ja tahab majad hoopis Heljase juhitud Tütarlastekodule kinkida.

Ometi kirjutab preili Aime 1995. aasta lõpul: *...mina pole oma kunagist otsust muutnud. Soovin, et minu Isakodu läheb tervelt Eesti Jaani Tallinna kiriku omandiks.* Aga kirik on juba kingitusest loobunud.

Järgmise sammuna kingib preili Aime Graniidi tänavajad Heljase juhitud Tütarlastekodule. (Vanapreili peab Tütarlastekodu Jaani kirikuga seotuks.) Kogu preili Aime saadetud raha ja Tallinnas asuvad majad ja tema raha eest ostetud korter on nüüd kõik Tallinna Tütarlastekodu nimel. Jaani kirik ei saanud midagi. Mari-Anne Heljas võtab Tütarlastekodusse tüdrukuid juurde. Neid on seal vahepeal kuus. (Praegu on viis.) Ta teeb suurejoonelisi laiendamisplaane ja kirjas preili Aimele nimetab, et juurdeehitus läheb maksma kaks ja pool miljonit krooni.

Preili Aimele hakkab kahtlus südamesse hiilima. Kas saata veel raha? On tema kingitud majade ja rahaga ikka kõik korras seal Eestimaal? On see ikka kõik Jaani koguduse käes?

1997. aasta sügisest on Aime Nii esindaja ja nõustaja õpetaja Peet Jürgenstein. Siitpeale on vanapreili Aime kirjad kategoorilised. Nad soovivad Heljasele rohkem kristlikku südametunnistust. Nad nõuavad, et Heljas nii Tallinnas asuvad kaks maja, lastekodu kui ka korteri Jaani kogudusele üle annaks.

Jaani Koguduse Nõukogul, kes 23. jaanuaril kokku tuleb, ei ole enam midagi preili Aime kingituse vastu.

Pikaks läheb see lugu, hakkaks lõpetama

Udu muudkui pressib ja pressib läbi Viimsi kaldaäärse lepavõsa. Jutuajamine Lepa tee 7 kestab mitmendat tundi.

Bariton Jürgenstein on oma häälepaelad lahti rääkinud ja resonaatorid tööle saanud. Proua Heljas jookseb tagatoa vahet. Näitab dokumente ja õpetab seadust tundma.

Jürgenstein: "Proua Heljas! Kui te teeksite seda lastekodu koos Jaani kirikuga, ei ütleks keegi paha sõna. See oleks preili Aime soov."

Heljas: "Kallis inimene. Kui lastekodu läheb kiriku alluvusse, on see lastekodu lõpp!"

Jürgenstein: "Proua Heljas! Te olete pettusega preili Aime kingituse kirikust mööda juhtinud!"

Heljas: "Jürgenstein, te olete mulle nii palju inetusi kirjutanud, et ma isegi ei solvu enam!"

Ja kui me autoga tagasi sõidame, kehastub pastor Jürgenstein äkitselt Figaroks ja laulab müriseva häälega:

A-va-ge sil-mad-kõr-vad ja vaatke, kuis te arm-sa-mad teid pet-vad ka-va-lalt!

LEPA TEE 7: Valedesse kättesse sattunud lastekodu.

PEET JÜRGENSTEIN: Kogu Tallinnas asuv Aime Nii kinnisvara ja Jaani kogudusele mõeldud 151 000 dollarit on Aime Nii tahte vastaselt teise omaniku leidnud.

Jaani Kogudusele
Minu Aime Nii kinnitab reaktiivis, et minu soov alustest peale on olnud ja on ka praegu et minu varandus Eestis kuuluks Tallinna Jaani Kogudusele ja see kogu varandus loovustatakse minu ja nõrta
Jumalale minu soovides
Tois Aime Nii
1-6-99
100000000 Ave
100000000 Ave
Aime Nii

VANAPREILI AIME NII: Minu soov on olnud algusest peale, et kogu minu varandus Eestis kuuluks Tallinna Jaani kogudusele.

LISA 6. Intervjuu 14.06. 2011 Võsareporterit reportaažis „Keila proudad kisivad keldriboksi pärast kurja vimma”, osalenud allikate, proua Liia ja tema elukaaslase Urmasega.

Janne: Sooviksin kõigepealt siis teie isiklikku arvamust sellest loost.

Liia: Minu arvamus on, et see on alatus.

Janne: Kas teil oli mingi teadmine, et Võsareporter tuleb siia lugu tegema?

Liia: Ei. Polnud põhjust ju. Miks ta peaks. Aga no mõned inimesed ei saa iseendaga hakkama ja...

Janne: Kas te arvate, et see oli proua Irja viimane võimalus, nii, et ta meedia poole pöördus?

Liia: No mõned inimesed lihtsalt on nii alatud. Jah. Sest tema on minu naaber ja jah...ja ma ei tea kas tal nüüd südametunnistus piinab või ta lihtsalt ongi nii nahaalne, et nüüd ta käitub minuga nii, nagu midagi poleks olnudki.

Janne: Ma tean, et Võsareporterit ei tehta otseülekandega. Vaid et võetakse lugu linti, mis pärast toimetatakse saatele sobivasse ajalisse formaati. Sellest ka mu küsimus, et kui nad nüüd siia tulid, kuidas see vahepealne osa oli? Kas teile anti aega küsimuste üle mõelda hetke ja siis vastata?

Liia: Oh ei, oh ei, oh ei. See oli täiesti nii, et kohe seljatagant lükkas mikrofone nina alla...läksin garaaži ust kinni panema, kuna oli õhtu...ja ta selja tagant tuli ja kohe lükkas mikrofone ja kaameramees oli mul seljataga. Nii kui ma selja pöörasin kaameramees oli kohe seal....

Janne: Aga kui ta intervjueris, kas te saite natuke mõtteaega, kui teilt midagi küsiti?

Liia: Siin polnud mingit mõtteaega. Aga eetrisse muidugi kõik ei läinud. Siin oli väga palju küsimusi...mis noh eetrisse ei läinud.

Janne: Kas oskate mõne näite tuua?

Liia: Tähendab Võsa kohe esitas mulle pretensioone, et ma siin valesti olen käitunud ja sest noh meil on niisugused lepingud majal, et me korjame raha ja siis me ühesõnaga maksame arved ja kuhu ma selle raha panen ja mis ma selle rahaga teen. Ühesõnaga nagu ma kasutaks raha vääralt ära....aga temal endal (Irjal) olid arved maksmata kõik. Majarahvas maksis ka tema vett. See osa eetrisse ei jõudnud. See on majasisene ja kui on majasisene siis see ei tohi minna kuskile välja. Seepärast, et seal vaatab ka jurist üle mis tohib saatesse minna ja mis ei tohi...ning see on konfidentsiaalne info.

Janne: Kas vahepeal tuli ka selliseid küsimusi, mis arutati kaameraväliselt?

Liia: Ei, ei. Kõik kogu aeg kaamera ees.

Janne: Kuidas teil endal tunne on, kas läks eetrisse midagi sellist, mida te arvasite, et vot seda eetrisse ei panda, aga ikkagi läks.

Liia: Mitte midagi poleks minema. Sest pole ju põhjust. Siis kui Võsa läks ära, jäi minule arusaamatuks, miks ta oli kutsutud. Alles siis kui vaatasin ära selle televiisorist. Alles siis sain aru, miks oli kutsutud. Enne ei teadnud, ei saanud aru.

Janne: Teile ei antud ka teada, kunas see eetrisse läheb?

Liia: Ei, ei.

Janne: Kas nüüd pärast seda lugu, kui ta oli eetris olnud kas siis on tulnud ka kuskilt mujalt vastukaja?

Liia: Jaa! Kõik sugulased helistasid.

Janne: Ja kas see oli toetav reaktsioon?

Liia: Ma arvan, et toetav, ma arvan et toetav. Ja ja kõik küsivad, et kus ma niisuguse...seda ei saa nüüd öelda jookseb siia (diktofoni)... hullu naabri leidsin. Aga naabreid ei saa valida. Kui inimesed on niisugused, mis siis teha. Ei ma olen nüüd maha rahunenud. Aga esialgne reaktsioon oli küll ränk minu puhul...kui sa oled 60+ ja keegi teeb sulle ikka LIIGA, ma leian et liiga mitte millegi eest...siis see solvab ju, eks?!

Janne: Kas te oli ka mingi mõtte kuskile pöörduda?

Liia: Ma ei ole kaebaja inimene. Kuhu ma pöördusid? Jaa muidugi ma oleks võinud anda ka Võsa kohtusse. Oleks võinud...sest see Irja ütles ja räuskas igasugu asju välja. (Inimene peab ka teise solvangut võsa süüks). Kuule muidu mis ta sinule ütles? (Tagatoast vastab meesterahvas) „pede”. Pede jah, sõimas pedeks ja minule igasuguseid asju...ma ei hakka neid ütleva. Aga need on inetud ja rumalad...

Janne: Aga need ütles ta ka intervjuu jooksul.

Liia: Kõik...jaa kõik läks linti.

Janne: Eetrisse nagu selline solvang kõik ei jõudnud.

Liia: Eetrisse läks nagu viisakamalt. Aga seal oli väga inetult, mul oli väga piinlik.

(Vahepeal ühines intervjuuga Liia abikaasa)

Urmis: Tal polnud ju alust keldrit üldse tahta. Sest tal polnud ju ostu-müügi lepingus üldse sees seda.

Liia: See on kadedusest. Mõned on kadedamad. Kuna mul on 2 korterit, millele kuulub 3 keldrit. Ja tema leiab, et tema peab ka saama rohkem kui ühe keldri.

Janne: Mis te arvate, mis põhjusel naabriproua ajakirjanduse poole pöördus?

Urmis: Põhiliselt ikka kutsuvad Võsareporteri niisugused...noh...mitte intelligentsed inimesed, madala intelligentsiga....

Liia: Karjanaiste intelligentsiga. On ju näha mis moodi nad karjuvad ja õiendavad ja võsa siis kutsutakse kohale ja tema peab olema kohtunik seal.

Janne: Kuidas teie härra sinna kaasati?

Urmis: Ei kaasatudki, ma olin toeks rohkem.

Liia: Ei no see hüppas mulle seljatagant...me läksime kahekesi õue toimetama ja nad tulid nii ootamatult seljatagant, mikrofon löödi ette ja kaameramees....ma polnud millekski valmis.

Janne: Kas teiste korterielanike poolt tuli ka tagasisidet?

Liia: Ei tulnud. Siin on penskarid üldse....kõik pugesisid peitu, kõik kartsid kui tuld, et mitte kaamerasse jääda.

Janne: Aga teistes kogukondades: Keila linna peal, sõpruskonnas.

Liia: Noo näiteks läksin juuksurisse ja juuksur kohe küsis.

Urmus: Noo kõik naersid seda, et miks ta tegi seda, et tegi rumalaks.

Janne: Ja kas nüüd on lugu unustatud?

Liia: Noo hinges on ikka.

Urmus: No ta siin üks päev käis mingit asja tahtmas ja vaata sina (Liia) kuidagi tõstatasid teema ja tema selle peale „Ma kiusu pärast!“.

Liia: Ise tunnistas jah, et kiusu pärast. No aga sellises vanuses inimesed oma kiusu nii ei näita, ma arvan.

Janne: Kas te nüüd vaatate ajakirjandust ka teisiti?

Liia: Mul ei ole mingit vastuolu, aga mul on Võsa vastu. Sest kui sa oled riigikogu liige, siis ole aga ära tee sellist räpast tööd juurde. See on ju räpane.

Urmus: Ta oleks võinud eelnevalt küsitleda ja arutleda, kas tasub üldse reportaaži teha sellist.

Liia: No muidugi mul tuttavad pärast ütlesid, et ma oleks võinud keelduda. Aga ma ehmatasin ära, nad nii äkki...aga ma oleks võinud keelduda, see oleks olnud minu juriidiline õigus. Aga igal halval on ka midagi head. Ja mulle meeldis see, et tema, nüüd see Irja, sai teada Võsa käest, et temal ei ole ka õigust nõuda seda keldri osa. Eeltöö oli nendel tehtud. Ta kutsus Võsa enda juurde, nad rääkisid.

Janne: Kui nüüd seda keldrit seal ostu-müügi lepingus ei olnud ja Võsa seda seal proua juures nägi, mis võis olla siis ajend, et nad tulid teiega ikkagi rääkima.

Liia: Sest nad olid kutsutud välja.

Urmus: Ja tal oli saadet vaja.

Liia: Ja saadet oli vaja. Sest minu peale oli kaebus tehtud ja persoone oli vaja. Ja kuna Võsa oli välja tulnud, loomulikult tegi saate lõpuni.

Janne: Kui teid oleks hoiatatud, kas te oleks end kuidagi ette valmistanud?

Liia: Jaa kindlasti, moraalselt. Aga ei oska öelda, võib-olla oleks keeldunud, võib-olla ette valmistanud. Ei oska öelda.

Urmus: Aga seda saadet me enam ei vaata sest...see näitab kui palju on lolle eestlasi Eestimaal, seepärast vaatasime. Mis muredega kutsuvad inimesed televisiooni omi asju lahendama.

Liia: Ja igasuguseid asju kutsutakse Võsa lahendama.

Janne: Ka TV3 teeb sellist saadet...

Liia: Jaa aga ta ei ole nii räpane. Ei ole. No ka Kanal 2 pole, aga Võsa...tal on see show.

Janne: Aga kuidas käituksite, kui uuesti peaks sarnane olukord tulema?

Liia: Ma keeldun. Sest nüüd ma tean, et see on mu juriidiline õigus. Aga Irja jah...ma pean suhtlema majavanemana. Ja isegi samal päeval ma läksin ja küsisin, et mis sa nüüd said sellest...ta lubas mu kohtusse anda. Ma ütlesin, et andku peale, sest temal on paberid korrast ära ja maksmata arved, minul pole midagi karta..

Janne: Kas pärast seda kogemust vaadate ka teisi asju kriitilisemalt?

Liia: Aga mind ei huvita klatšiteemad. Ma ei loe Õhtulehte,kollast...

Janne: Aga isegi mitte klatšiteemadel on teinekord raskemaid teemasid, kas see kogemus andis midagi...

Liia: Ei see ei olnud küll mingi kogemus. Ei, ei. Kogemuseks mina seda ajakirjandusega ei pea. Võsa pole ju ajakirjanik. Mis ajakirjanik ta on? Ajab ullikestega siin Eesti peal asju.

Janne: Aga kuidas see keldrilugu siis lõpuks lahenduse leidis?

Liia: Ma räägin, et ta toob...noo nt toob ajakirju lugeda ja lehti lugeda ja ühesõnaga käitub nagu poleks midagi olnudki. Tema nüüd mõtles, et tema nüüd Võsa kaudu saab minu keldri minu käest kätte.

Janne: Kui ma vaatasin Võsareporterist, siis jäi lahendus, et ta jäi siis lahti...

Liia: Ta ongi mul lahti...jaa, aga tal ei ole vaja. Ta ei käi seal. Sest mina korjan näidud, mina maksan arved, mina korjan rahad. Et mina korraldan siin neid selliseid asju. Selleks olen ma siia valitud. Muidugi see oli eelmiste omanike poolt. Tema on siia alles tulnud, kolm aastat tagasi. Aga ta ongi selline. Ärritub kergelt, kaebaja tüüp. Ta ei anna aru. Mõni inimene selline...ta mõtleb siis, et kuidagimoodi muidu ei saa oma võitu, et siis ta läheb ja kaebab.